PIRMĀS INSTANCES TIESAS SPRIEDUMS

(otrā palāta)

2004. gada 8. jūlijā *

Lieta T-48/00

Corus UK Ltd, agrākais *British Steel plc*, Londonā (Apvienotā Karaliste), ko pārstāv J. Fīzants [*J. Pheasant*] un M. Rīdings [*M. Readings*], advokāti, kas norādīja adresi Luksemburgā,

prasītājs,

pret

Eiropas Kopienu Komisiju, ko sākotnēji pārstāvēja M. Ērharts [*M. Erhart*] un B. Dohertijs [*B. Doherty*], vēlāk M. Ērharts [*M. Erhart*] un A. Velans [*A. Whelan*], pārstāvji, kam palīdz N. Kāns [*N. Khan*], advokāts, kas norādīja adresi Luksemburgā,

atbildētāja,

par Komisijas 1999. gada 8. decembra Lēmuma 2003/382/EK par EK līguma 81. panta piemērošanu (lieta IV/E-1/35.860-B — bezšuvju tērauda caurules) (OV 2003, L 140, 1. lpp.), atcelšanu vai, pakārtoti, par prasītājam uzliktā naudas soda samazināšanu.

* Tiesvedības valoda — angļu.

EIROPAS KOPIENU PIRMĀS INSTANCES TIESA

(otrā palāta)

šādā sastāvā: priekšsēdētājs N. Dž. Forvuds [*N. J. Forwood*], tiesneši J. Pirungs [*J. Pirrung*] un A. V. H. Meijs [*A. W. H. Meij*],

sekretārs J. Plingerss [*J. Plingers*], administrators,

ņemot vērā rakstveida procesu un tiesas sēdes 2003. gada 19., 20. un 21. martā,

pasludina šo spriedumu.

Spriedums

Fakti un process [1]

1 Lieta attiecas uz Komisijas 1999. gada 8. decembra Lēmumu 2003/382/EK par EK līguma 81. panta piemērošanu (lieta IV/E-1/35.860-B — bezšuvju tērauda caurules) (OV 2003, L 140, 1. lpp., turpmāk tekstā — "Apstrīdētais lēmums").

[...]

1 — Šeit nav ietverta šī sprieduma prāvas priekšvēsture. Tā ir atspoguļota 2.—33. punkta Pirmās instances tiesas 2004. gada 8. jūlija spriedumā apvienotajās lietās T-67/00, T-68/00, T-71/00 un T-78/00 *JFE Engineering* u.c./Komisija (Krājums, II-2501). lpp.).

Process Pirmās instances tiesā

34 Ar septiņiem prasības pieteikumiem, kas Pirmās instances tiesas kancelejā iesniegti no 2000. gada 28. februāra līdz 3. aprīlim, *Mannesmann*, *Corus*, *Dalmine*, *NKK Corp.*, *Nippon*, *Kawasaki* un *Sumitomo* cēla šo prasību atcelt Apstrīdēto lēmumu.

35 Ar 2002. gada 18. jūnija rīkojumu pēc lietas dalībnieku uzklausīšanas tika nolemts apvienot šīs septiņas lietas mutvārdu procesa mērķiem atbilstoši Pirmās instances tiesas Reglamenta 50. pantam. Pēc lietu apvienošanas šiem septiņiem prasītājiem bija iespēja Pirmās instances tiesas kancelejā iepazīties ar šīs procedūras lietas materiāliem. Tika veikti arī procesa organizatoriskie pasākumi.

36 Pēc tiesneša referenta ziņojuma Pirmās instances tiesa (otrā palāta) nolēma sākt mutvārdu procesu. Tika uzklausīti lietas dalībnieku mutvārdu paskaidrojumi un viņu atbildes uz jautājumiem, ko Pirmās instances tiesa uzdeva tiesas sēdes laikā 2003. gada 19., 20. un 21. martā.

Lietas dalībnieku prasījumi

37 Prasītāja prasījumi Pirmās instances tiesai ir šādi:

— atcelt Apstrīdēta lēmuma 2. pantu;

— atcelt Apstrīdēta lēmuma 1. pantu;

— atcelt tam saistībā ar Apstrīdētā lēmuma 1. pantā minēto pārkāpumu uzlikto naudas sodu;

— pakārtoti, samazināt naudas soda apmēru, kas tam uzlikts saistībā ar Apstrīdētā lēmuma 1. pantā minēto pārkāpumu;

— piespriest Komisijai atmaksāt naudas sodu vai, pakārtoti, summu, par kuru samazināts naudas sods, ieskaitot procentus no visas summas, vai, nepieciešamības gadījumā, no samazinātās summas, skaitot no datuma, kad *Corus* izdarīja maksājumu, līdz datumam, kad Komisija atmaksā šo summu;

— piespriest Komisijai atlīdzināt prasītāja tiesāšanās izdevumus šajā procesā;

— noteikt visus vajadzīgos pasākumus Pirmās instances tiesas sprieduma izpildei.

38 Komisijas prasījumi Pirmās instances tiesai ir šādi:

— prasību noraidīt;

— piespriest prasītājam atlīdzināt tiesāšanās izdevumus.

Par prasību atcelt Apstrīdētā lēmuma 2. punktu

Par to, ka Apstrīdētā lēmuma 2. pantā konstatētais pārkāpums nav noticis

Lietas dalībnieku izvirzītie argumenti

39 *Corus* apstrīd apgalvojumu, ka cauruļu bez vītnēm piegādes līgumi, ko tas noslēdza ar *Vallourec*, *Mannesmann* un *Dalmine*, radīja pārkāpumu. Faktiski tas šos līgumus esot noslēdzis likumīgu komerciālu interešu vadīts un vienošanās par tiem tika panākta atsevišķi un neatkarīgi vienam no otra. Komisija neesot pierādījusi tās piedalīšanos uzņēmumu sadarbībā.

40 Prasītājs apgalvo, ka tas līdz 1994. gada martam paturēja savā īpašumā uzņēmumu *Imperial*, kas veica pēdējo *OCTG* cauruļu bez vītnēm apstrādi, lai pārdotu to kā atsevišķu uzņēmumu. Pēc savas rūpnīcas Klidesdeilā slēgšanas 1991. gada aprīlī, tam vairs nebija neviena iekšēja cauruļu bez vītnēm piegādes avota, kas bija nepieciešams, lai saglabātu *Imperial* rūpniecību. Lai saglabātu šī uzņēmuma vērtību un arī lai to padarītu pēc iespējas pievilcīgāku varbūtējo pircēju acīs, *Corus* noteikti bija jānoslēdz līgumi ar citiem uzņēmumiem, tādējādi nodrošinot uzticamu augstas kvalitātes cauruļu bez vītnēm piegādi, reaģējot uz ilglaicīgu *OCTG* cauruļu ar vītnēm pieprasījumu no naftas uzņēmumiem, kas darbojas Apvienotās Karalistes kontinentālajā šelfā. Šo preču kvalitātei esot būtiska nozīme saistībā ar risku, kas saistīts ar galaprodukta izmantošanu, jo īpaši ņemot vērā britu Ziemeļjūras kontinentālā šelfa klimata un ģeoloģiskos apstākļus.

41 Sava argumenta pamatošanai *Corus* iesniedza līgumu, ko tas 1992. gadā bija noslēdzis ar naftas sabiedrību *Conoco*, kā arī līgumam pievienoto tehniskās

specifikācijas grāmatiņu. No tiem izriet, ka *Corus* pienākums bija ievērot sabiedrības *Conoco* noteikto specifikāciju īpaši par cauruļu bez vītnēm kvalitāti, kas tika izmantotas šīs sabiedrības *OCTG* cauruļu ar vītnēm izgatavošanā. Preču kontroles procedūra paredzēja pat atsevišķu pārbaudi tēraudliešanas rūpnīcās, kurās priekš *Corus* tika ražotas caurules bez vītnēm.

42 *Corus* turpinājumā norāda, ka trīs līgumi, ko tas noslēdza ar *Vallourec*, *Dalmine* un *Mannesmann*, katru uz sākotnēju piecu gadu periodu, kas bija automātiski pagarināms, un kuri, kā apgalvots, veido Apstrīdētā lēmuma 2. panta konstatēto pārkāpumu, nevarēja veidot vienu vienošanos, jo tie bija noslēgti dažādos datumos, proti, attiecīgi 1991. gada 24. jūlijā, 1991. gada 4. decembrī un 1993. gada 9. augustā.

43 Saskaņā ar *Corus* teikto, bija loģiski, ka tas savu cauruļu bez vītnēm piegādi sadalīja starp trim dažādiem piegādātājiem. Lielāks piegādātāju skaits tam liegtu ievērot klientu vēlmes. Klienti parasti centās samazināt piegādātāju skaitu savu pasūtīto cauruļu ražošanā, jo kvalitātes kontrole, ko tie veica, bija ļoti apgrūtinoša, ņemot vērā to, ka attiecīgās nozares darbībā galvenais bija preču drošība. Turpretim *Corus* vajadzēja vairākus piegādātājus, lai nodrošinātos pret negatīvām finansiālām sekām, ko varētu radīt iespējami streiki vai iekārtu problēmas un lai ņemtu vērā faktu, ka *OCTG* cauruļu pieprasījums bija ļoti nestabils.

44 Turklāt *OCTG* caurules principā bija preces, ko izgatavoja pēc pasūtījuma uz ilgtermiņa piegādes līgumu pamata. Šajā lietā termiņš uz pieciem gadiem, kas bija automātiski pagarināms, nebija nekas neparasts. Visos cauruļu pasūtījumos faktiski bija konkrēti noteikta to kvalitāte un izmēri, tāpēc pārdošana no noliktavas bija gandrīz izslēgta. Turklāt *Corus* apgalvo, ka komersanti naftas nozarē uzstāja, lai viņu pasūtītās caurules būtu pieejamas precīzi ievērotos to pieprasījumam atbilstošos termiņos, jo īpaši ņemot vērā lielos urbšanas platformu ekspluatācijas izdevumus.

45 Ņemot vērā iepriekš minētās kvalitātes prasības, Komisijas Apstrīdētā lēmuma 152. apsvērumā izdarītajai norādei uz to, ka piegādes līgumu noslēgšanas laikā tērauda cauruļu nozare strukturāli spēja saražot vairāk nekā bija nepieciešams, un jo īpaši uz iespēju tās ievest no Ungārijas, Polijas, Čehoslovākijas vai Horvātijas, nav nozīmes, jo šajās valstīs ražotās caurules nebija pietiekami kvalitatīvas un turklāt attiecīgajā laika posmā šīs valstis bija politiskā ziņā nestabilas. Runājot par citiem iespējamiem piegādes avotiem — Latīņamerikas un Austrumeiropas precēm, tām arī bija kvalitātes problēmas, kamēr Ziemeļamerika bija izslēgta, jo šī reģiona ražotāji neizrādīja nekādu vēlmi eksportēt savas preces. Japānas preču transportēšanas izmaksas un piegādes termiņi nebija importēšanai izdevīgi, jo īpaši ņemot vērā to, ka *OCTG* cauruļu cena Eiropā bija relatīvi zema. Tādējādi trīs Kopienas piegādātāju izvēle *Corus* bija komerciālā ziņā loģiska.

46 *Corus* noraida Komisijas argumentu, ko tā min Apstrīdētā lēmuma 152. apsvērumā un saskaņā ar kuru piegādes līgumos noteiktais piecu līdz sešu nedēļu ilgais piegādes termiņš un tas, ka tajos paredzētais vienīgais sods piegādes neizpildes gadījumā bija nepiegādātās tonnāžas ieskaitīšana ikgadējās tonnāžas aprēķinā, uz ko piegādātājam bija tiesības, norāda uz to, ka piegādes termiņi *Corus* nebija svarīgi.

47 Saskaņā ar *Corus* apgalvoto *OCTG* cauruļu pieprasījuma nestabilitātes dēļ Apvienotās Karalistes kontinentālajā šelfā trīs piegādātāju piegādājamo cauruļu bez vītnēm daudzuma noteikšana procentos, nevis precīzos skaitļos, bija vienīgais praktiskais veids, kā nodrošināt savas vajadzības. Faktiski tikai šāda sistēma ļāva reaģēt uz pārpalikumu vai deficītu tirgū, kam bija paredzētas caurules bez vītnēm.

48 Turklāt formulas izmantošana, kas *Corus* maksāto cenu par caurulēm saistīja ar *OCTG* cauruļu, ko tas pārdeva, cenu, ļāva ņemt vērā būtiskas cenas svārstības, ko

radīja šī pieprasījuma nestabilitāte. Šajā sakarā komerciālā ziņā bija ļoti grūti vienoties ar piegādātājiem par konkrētu cenu, kas būtu pietiekami zema, lai *Corus* būtu pārliecināts, ka noslēgtie *OCTG* cauruļu darījumi nekļūs nerentabli. Saskaņā ar *Corus* apgalvoto informācija par tā pārdoto cauruļu daudzumu un tā klientu maksāto cenu piegādātājiem netika izpausta, neņemot vērā to, ka šī informācija tika izmantota minētajā formulā. Piegādātājiem tika paziņota tikai cauruļu bez vītnēm cena, kas aprēķināta, izmatojot šo formulu, un tiem turklāt bija tiesības ar neatkarīga auditora palīdzību pārbaudīt šīs formulas piemērošanas pareizību.

49 Saskaņā ar *Corus* apgalvoto Komisijas argumentam, ka nevienam no piegādes līgumiem pašam par sevi nav jēgas, jo tie katram piegādātājam piešķir noteiktu procentuālu daļu no tā pieprasījuma, nav nozīmes. Faktiski šis arguments nekādi nepierāda, ka piegādes līgumi veicināja sadarbību visu četru ar Apstrīdēto lēmumu sodīto Eiropas ražotāju starpā. Gluži pretēji *Corus* visus līgumus esot noslēdzis, ņemot vērā globālu piegādes stratēģiju, ko tas bija izstrādājis autonomi.

50 *Corus* apgalvo, ka tā paskaidrojumi par attiecīgo piegādes līgumu pamatā esošo komerciālo loģiku ir atšķirīgs tā uzvedības skaidrojums un tādējādi Komisijai esot jāpierāda sadarbības fakts četru sodīto uzņēmumu starpā citādi, nekā pamatojoties uz minētajiem līgumiem (ģenerāladvokāta Darmona secinājumi, kas attiecas uz Tiesas 1993. gada 31. marta spriedumu apvienotajās lietās C-89/85, C-104/85, C-114/85, C-116/85, C-117/85 un C-125/85 — C-129/85 *Ahlström Osakeyhtiö* u.c./ Komisija, saukts "Celuloze II", *Recueil*, I-1307. lpp., I-1445. lpp., 195. punkts). Šajā sakarā tas norāda, ka saskaņotu rīcību nevar uzskatīt par pietiekamu pierādījumu šādai sadarbībai, ja vien šāda sadarbība nav vienīgais ticamais izskaidrojums (iepriekš minētais spriedums lietā "Celuloze II", 71. punkts).

51 *Corus* piebilst, ka katrā ziņā Komisijas iebildumu rakstā izvirzītais arguments, saskaņā ar kuru piegādes līgumu iepriekšējos punktos analizētie noteikumi ierobežojot konkurenci, nepierāda Apstrīdētā lēmuma 2. pantā minētā konkrētā pārkāpuma izdarīšanu. Pat pieņemot, ka šie noteikumi patiešām deformētu konkurenci, šis apstāklis pats par sevi nepierāda to, ka četri Eiropas uzņēmumi sadarbojās, lai izslēgtu no Lielbritānijas tirgus Japānas uzņēmumus.

52 Turklāt dokumenti, ar kuriem Komisija, jo īpaši Apstrīdētā lēmuma 91. un 147. apsvērumā, pamato savu argumentu, neliecinot, ka *Corus* un citu Eiropas cauruļu ražotāju starpā pastāvēja vienošanās. Iebildumu rakstā Komisija pati nevēlējās pilnībā paļauties uz minētajiem pierādījumiem. Saskaņā ar *Corus* apgalvoto, Komisijas veiktā pieradījumu analīze ir nekonsekventa, jo īpaši tāpēc, ka tā neizskaidro, kā un kāpēc divpusējais *Corus* un *Vallourec* līgums, ko it kā apliecina 1990. gada dokuments, tika pārveidots par daudzpusēju līgumu, kas noslēgts četru Eiropas ražotāju starpā. Tas šajā sakarā apgalvo, ka, lai nebūtu jāatceļ Apstrīdētā lēmuma 2. punkts, Komisijas pienākums ir pierādīt, ka starp četriem Eiropas ražotājiem, kas bija noslēguši cauruļu bez vītnēm piegādes līgumus, pastāvēja vienošanās.

53 Turklāt, tā kā *Dalmine* līdzdalība Apstrīdētā lēmuma 2. pantā konstatētā pārkāpuma izdarīšanā tiek pārmesta sākot ar 1991. gadu, *Corus* apgalvo, ka pierādījumi, kas datēti ar 1993. gadu, nav nozīmīgi attiecībā uz apgalvoto Noteikumu pārveidošanu par "Uzlabotiem Noteikumiem". *Corus* turklāt norāda, ka Komisija PI bija uzskatījusi, ka dokumenti, kas datēti ar 1990. gadu, liecināja par vienošanos četru Eiropas ražotāju starpā, taču Apstrīdētajā lēmumā šī analīze neparādījās.

54 *Corus* turpinājumā izskata konkrētus dokumentus, kas analizēti Apstrīdētā lēmuma 78.–81. apsvērumā un vēlāk minēti tā 147. apsvērumā, proti, dokumentu ar

nosaukumu "Piezīmes pie VAM līguma", kas datēts ar 1990. gada 23. martu, atrodams minētās lietas 15622. lpp. (turpmāk tekstā — "Piezīmes pie VAM līguma"), dokumentu "Stratēģiskas piezīmes par attiecībām ar VLR", kas datēts ar 1990. gada 2. maiju, atrodams lietas materiālu 15610. lpp. (turpmāk tekstā — "Stratēģiskas piezīmes"), un 1990. gada 27. jūlija sanāksmes protokolu. Šajā sakarā tas skaidri neizsakās par dokumentu bez datuma, kas atrodams lietas materiālu 15596. lpp., ar nosaukumu "Pārrunas ar BSC", kas citēts Apstrīdētā lēmuma 62. apsvērumā, kā arī PI 56. punktā. *Corus* norāda, ka "Piezīmes pie VAM līguma" un "Stratēģiskas piezīmes" sastādīja *Vallourec* darbinieki un tie atspoguļo tikai to autoru personisko viedokli. Tie nekādā ziņā nepierādot vienošanās pastāvēšanu starp *Vallourec* un *Corus*. Komisija esot kļūdaini uzskatījusi, ka šajos divos dokumentos starp citiem tajos izteiktajiem viedokļiem ir piedāvāts risinājums, kas atbilst apgalvotajai vienošanās, kas minēta Apstrīdētā lēmuma 2. pantā. "Piezīmju pie VAM līguma" autors viennozīmīgi noraidīja šādu risinājumu, pamatojoties uz to, ka tas nebija īstenojams, un ieteica citu risinājumu, kas *Corus* ļāva brīvi izvēlēties savus cauruļu bez vītnēm piegādātājus.

55 Par 1990. gada 27. jūlija sanāksmes protokolu *Corus* apgalvo, ka visi tā darbinieki, kas bija piedalījušies šajā sanāksmē, sākot ar 1997. gada augustu, ir devušies pensijā, tāpēc tas par šo dokumentu var izteikties ierobežoti. Saskaņā ar tā viedokli no šī dokumenta nav skaidri redzams, kuri no izteiktajiem apsvērumiem atspoguļo sapulces saturu un kuri tās autoru personisko viedokli. Turklāt no šī dokumenta nevar izsecināt, ka *Corus* un *Vallourec* būtu vienojušies par īpašām darbībām. Visbeidzot, ciktāl Komisija minēto dokumentu izmanto, lai pierādītu, ka starp četriem Eiropas ražotājiem pastāvēja vienošanās, *Corus* norāda, ka nav pierādījumu par papildu sarunām, kurās būtu piedalījies *Dalmine* un *Mannesmann*.

56 Ar dokumentu "BS sadarbības līgums" (kam bija pievienots "BS sadarbības līgums", 1993. gada 21. janvāra vēstule un konfidenciāls dokuments uz 13 lappusēm), ko 1993. gada 22. janvārī *Corus* pa faksu nosūtīja *Vallourec*, kas atrodams Komisijas lietas materiālu 4626. lpp. un ir analizēts Apstrīdētā lēmuma 91. apsvērumā, *Corus* apgalvo, ka tas ne par kādu vienošanos neliecinot. Šis dokuments esot nosūtīts par

Corus sarunām ar *Vallourec*, *Dalmine* un *Mannesmann*, lai izskatītu koordinēta racionalizācijas plāna iespēju un tas nebūt neesot prettiesiskas sadarbības pierādījums. Tas jo īpaši uzsver, ka pa faksu nosūtītajā dokumentā ar nosaukumu "BS sadarbības līgums" pirms jebkāda darījuma veikšanas bija paredzēta konsultēšanās ar valsts kontroles iestādēm.

57 Turklāt no pa faksu nosūtītā dokumenta ar nosaukumu "BS sadarbības līgums" secināms, ka *Corus* centās līdz minimumam samazināt savu daļu bezšuvju cauruļu tirgū, tā ka šis dokuments nevar kalpot par tā nelikumīgas darbības pierādījumu, kā to apgalvo Komisija. Faktiski *Corus* pēc sava uzņēmuma *Imperial* pārdošanas *Vallourec* 1994. gada martā nebija nekādas komerciālas intereses, kas saistītas ar attiecīgajiem piegādes līgumiem.

58 Par dokumentu ar nosaukumu "Bezšuvju tērauda cauruļu sistēma Eiropā un tirgus attīstības tendences" (*Seamless Steel tube System in Europe and Market Evolution*), kas atrodams Komisijas lietas materiālu 2051. lpp. (turpmāk tekstā — "Tērauda cauruļu sistēmas dokuments") un analizēts Apstrīdētā lēmuma 91. apsvērumā, *Corus* uzskata, ka tas ir *Dalmine* iekšējai lietošanai paredzēts dokuments, kas nepierāda *Corus* līdzdalību sarunās, kas bija pretlikumīgās sadarbības pamatā.

59 Komisija vispirms apgalvo, ka iepriekš 50. punktā minētā sprieduma lietā "Celuloze II" 71. punkts, uz kuru pamatojas *Corus*, ir nozīmīgs tikai apstākļos, kur, lai pieradītu saskaņotu darbību faktu, Komisija pamatojas uz saskaņotas rīcības pierādījumiem. Turpretim, šajā lietā piegādes līgumu noteikumi paši par sevi atspoguļo skaidru līgumslēdzējpušu nolūku nodrošināt to, ka *Corus* paliek vienīgais vietējais ražotājs Noteikumu izpratnē. Turklāt šo apgalvojumu pamatoja rakstisku pierādījumu kopums.

60 Turklāt tam, ka trīs cauruļu bez vītnēm piegādes līgumi esot apspriesti atsevišķi, ir pretrunā tas, ka visos līgumos bija noteikts konkrēts procentuāls daudzums cauruļu, ko *Corus* iepirka no katra piegādātāja.

61 Turklāt *Corus* arguments, saskaņā ar kuru tas varēja noslēgt piegādes līgumus tikai ar Kopienas ražotājiem, neesot ticams. Tāpat argumentam par piegādes termiņu nozīmi ir pretrunā pašu līgumu noteikumi. Argumentiem par preču kvalitāti pretrunā ir fakts, ka *Corus* pats ieteica iepirkt caurules bez vītnēm no trešām valstīm, kā norādīts Apstrīdētajā lēmumā (78. apsvērums).

62 Komisija piebilst, ka Apstrīdētā lēmuma 152. apsvērumā ir minētas strukturālās iespējas saražot pārprodukciju, ieskaitot Kopienu, tā ka *Corus* argumenti par Austrumeiropas ražotāju piedāvāto cauruļu nepietiekamo kvalitāti nav nozīmīgi.

63 Katrā ziņā *Corus* argumenti, ar kuriem tiek mēģināts pierādīt, ka bija loģiski noslēgt līgumus ar trim Kopienas ražotājiem, ir noraidāmi, jo *Corus* un šie ražotāji vienojās attiekties pret tā uzņēmējdarbību kā pret kopēju labumu un to sadalīt savā starpā ar ierobežojošu piegādes līgumu palīdzību, kas veidoja prettiesisku sadarbību.

64 Komisija apgalvo, ka, pat ja *Corus* varētu pierādīt, ka sava cauruļu bez vītnēm iepirkuma procentuāla sadale starp trim piegādātājiem tam deva komerciālu labumu, līgumos iekļautie noteikumi, kas to paredz, tomēr ierobežo konkurenci, kā tas norādīts Apstrīdētā lēmuma 153. apsvērumā.

65 Katrā ziņā nav taisnība, ka *Corus* iepirkuma procentuāla sadale bija vienīgais veids, kā *Corus* varēja stabili nodrošināt cauruļu bez vītnēm svārstīgo pieprasījumu. Komisija apgalvo, ka šo pašu komerciālo mērķi būtu ļāvusi sasniegt vairāku ietvarlīgumu noslēgšana ar piegādātājiem, nosakot vienības cenu.

66 Par piegādes līgumu noteikumiem, kuros noteikta cauruļu bez vītnēm cena, pamatojoties uz *Corus* iegūto cenu par caurulēm ar vītnēm, Komisija uzskata, ka visi ražotāji, kas iepērk izejmateriālus, lai tos pārdotu pēc apstrādes, ir pakļauti riskam, ka galaprodukta tirgus cena var kristies. *Corus* nav paskaidrojis, kāpēc šajā gadījumā bija jāizvairās no šī riska. Saskaņā ar Komisijas viedokli *Corus* nav arī paskaidrojis, kāpēc cauruļu bez vītnēm piegādātāji piekrita dalīt šo komerciālo risku.

67 Par Apstrīdētā lēmuma 153. apsvērumā minēto apstākli, ka cauruļu bez vītnēm cenas noteikšanas formula ietvēra komerciālas informācijas apmaiņu, kurai saskaņā ar judikatūru vajadzēja palikt konfidenciālai (Pirmās instances tiesas 1999. gada 11. marta spriedums lietā T-141/94 *Thyssen Stahl*/Komisija, *Recueil*, II-347. lpp., 403. punkts; un Pirmās instances tiesas spriedums lietā T-151/94 *British Steel*/Komisija, *Recueil*, II-629. lpp.), *Corus* izvirzītie argumenti, lai aizstāvētu šīs formulas izmantošanu, nav pārliecinoši. Par *Corus* pārdoto cauruļu ar vītnēm daudzumu Komisija atzīmē, ka piegādātāji pavisam viegli varēja aprēķināt *Corus* kopējo šo preču pārdoto daudzumu, jo katrs no tiem piegādāja zināmu daļu no tā pieprasījuma.

68 Par pierādījumiem, kas datēti ar 1990. un 1993. gadu un ir citēti Apstrīdētā lēmuma 78.–81. apsvērumā, Komisija vispirms apgalvo, ka tie tika izvirzīti, nevis lai pierādītu slēgtas vienošanās pastāvēšanu, bet norādītu uz nolūkiem, kas bija piegādes līgumu noslēgšanas pamatā un uz kuriem Komisija tieši pamatojās, lai pierādītu Apstrīdētā lēmuma 2. pantā konstatēto pārkāpumu.

69 Par *Corus* argumentiem, saskaņā ar kuriem Apstrīdētajā lēmumā nav skaidri norādīts, kā vienošanās, kas noslēgta starp *Corus* un *Vallourec*, vēlāk tika pārveidota par vienošanos, kas noslēgta starp četriem dalībniekiem, Komisija vispirms norāda, ka otrā vienošanās tika izstrādāta plašākas vienošanās ietvaros ievērot Noteikumus, kura konstatēta Apstrīdētā lēmuma 1. pantā un kurai četri attiecīgie Eiropas ražotāji pievienojās 1990. gadā. 1990. gadā *Corus* un *Vallourec* tātad noslēdza Apstrīdētā lēmuma 2. pantā minēto vienošanos un jau no paša sākuma paredzēja, ka tajā piedalīsies *Dalmine* un *Mannesmann*. Komisija norāda, ka *Dalmine* un *Mannesmann* bija jāpievienojas šai otrajai vienošanās pirms piegādes līgumu noslēgšanas, bet, tā kā tai nebija pierādījumu par precīzu datumu, kad tie pievienojās, Komisija atzina, ka šis pārkāpums attiecībā uz tiem bija sācies tikai no minēto līgumu parakstīšanas datuma. Katrā ziņā esot skaidrs, ka vismaz *Corus* un *Vallourec* bija vienošanās puses kopš 1990. gada. Turklāt četri vienošanās dalībnieki tikās 1993. gadā un no šī datuma tie visi bija šīs vienošanās puses.

70 Par argumentu, saskaņā ar kuru piegādes līgumu noteikumos ietvertie apgalvotie konkurences ierobežojumi neveido Apstrīdētā lēmuma 2. pantā konstatēto pārkāpumu, Komisija norāda, ka šie ierobežojumi ir tikai vienošanās rakstiskā daļa un tās otra daļa nevienā dokumentā nebija ietverta.

Pirmās instances tiesas vērtējums

71 Vispirms jānoraida *Corus* arguments, ka tas ir sniedzis izskaidrojumu Apstrīdētā lēmuma 2. pantā minēto piegādes līgumu pamatā esošajai komerciālajai loģikai, kas dod atšķirīgu Komisijas noskaidroto faktu skaidrojumu un kas tādējādi ļauj aizstāt Komisijas skaidrojumu, kura rezultātā tā konstatēja Kopienas konkurences tiesību pārkāpumu, ar alternatīvu ticamu faktu izskaidrojumu (šajā sakarā skat. Tiesas 1984. gada 28. marta spriedumu lietās 29/83 un 30/83 *CRAM* un *Rheinzink*/Komisija, *Recueil*, 1679. lpp., 16. punkts; iepriekš 50. punktā minēto spriedumu lietā

"Celuloze II", 126. un 127. punkts; Pirmās instances tiesas 1999. gada 20. aprīļa spriedumu apvienotajās lietās T-305/94, T-307/94, T-313/94, T-316/94, T-318/94, T-325/94, T-328/94, T-329/94 un T-335/94 *Limburgse Vinyl Maatschappij* u.c./ Komisija, saukts "PVC II", *Recueil*, II-931. lpp., 725. punkts). Tādējādi apgalvojumam, saskaņā ar kuru šajā lietā Komisijas pienākums esot pierādīt aizliegtas vienošanās pastāvēšanu starp Apstrīdētā lēmuma 2. pantā minētajiem uzņēmumiem citādi, nevis atsaucoties uz piegādes līgumiem, nav nozīmes.

72 Faktiski jākonstatē, ka judikatūra, uz kuru pamatojas *Corus*, šajā ziņā attiecas uz situāciju, kad Komisija, lai secinātu pārkāpuma izdarīšanu, pamatojas tikai uz uzņēmumu uzvedību tirgū (šajā sakarā skat. iepriekš 71. punktā minēto spriedumu "PVC II", 727. un 728. punktu). Jo īpaši noteikums par pierādīšanas pienākumu, kas ietverts iepriekš 50. punktā minētā sprieduma lietā "Celuloze II" 71. punktā, ir nozīmīgs tikai apstākļos, kur Komisija, lai pieradītu saskaņotu darbību, pamatojas uz paralēlu rīcību. Tāds gadījums nav šajā lietā, jo konstatētais pārkāpums ir pamatots ar pašu piegādes līgumu noteikumiem, kuri veido Kopienas normu pārkāpumu konkurences jomā (skat. Apstrīdētā lēmuma 110. un turpmākos apsvērumus), un Komisija turklāt sava apgalvojuma pamatošanai balstās uz rakstisku pierādījumu kopumu (skat. Apstrīdētā lēmuma 78. un turpmākos apsvērumus).

73 Tādējādi, pat pieņemot, ja *Corus* pierādītu, ka trīs piegādes līgumu noslēgšana ar *Vallourec*, *Dalmine* un *Mannesmann* objektīvi atbilda tā komerciālajām interesēm, šis apstāklis neapstrīd Komisijas apgalvojumu, ka šie līgumi bija nelikumīgi. Faktiski konkurenci deformējošas darbības ļoti bieži ir uzņēmumu individuālajās, vismaz īstermiņa, komerciālajās interesēs.

74 Trīs piegādes līgumu mērķi un sekas Komisija Apstrīdētā lēmuma 111. apsvērumā apraksta šādi:

"Šo līgumu mērķis bija piegādāt *OCTG* tirgus "līderim" Ziemeļu jūras reģionā bezšuvju caurules, un to nolūks bija saglabāt vietējo ražotāju Apvienotajā Karalistē, lai nodrošinātu "[Noteikumu]" ievērošanu Eiropas-Japānas kluba ietvaros. Šo līgumu galvenais mērķis un sekas bija visa viņu konkurenta [*Corus*] (*Vallourec*, sākot ar 1994. gadu) pieprasījuma sadale starp [*Mannesmann*], *Vallourec* un *Dalmine*. Cauruļu bez vītnēm iepirkuma cena līgumos tika noteikta, ņemot vērā cauruļu ar vītnēm, kuras iegrieza [*Corus*], cenas. Tajos bija ietverts arī ierobežojums [*Corus*] (*Vallourec*, sākot ar 1994. gadu) brīvībai iegādāties preci un pēdējā pienākums paziņot konkurentiem piemērotās pārdošanas cenas un daudzumu. Turklāt [*Mannesmann*], *Vallourec* (līdz 1994. gada februārim) un *Dalmine* uzņēmās piegādāt konkurentam [*Corus*] (vēlāk, sākot ar 1994. gada martu, *Vallourec*) cauruļu daudzumu, kas iepriekš nebija zināms."

75 Pirmās instances tiesā iesniegto piegādes līgumu noteikumi būtībā apstiprina faktus, kas minēti Apstrīdētā lēmuma 111. apsvērumā, kā arī tā 78.–82. un 153. apsvērumā. Ar šiem līgumiem, vismaz sākot ar 1993. gada 9. augustu, *Corus* pieprasījums pēc caurulēm bez vītnēm ir īpaši sadalīts starp pārējiem trim Eiropas ražotājiem (40 % *Vallourec*, 30 % *Dalmine* un 30 % *Mannesmann*). Turklāt visos šajos līgumos ir paredzēts, ka *Corus* par caurulēm bez vītnēm maksā cenu, kas noteikta ar matemātiskas formulas palīdzību, kurā ņemta vērā *Corus* iegūtā cena par caurulēm ar vītnēm.

76 No šiem konstatējumiem izriet, ka minēto piegādes līgumu mērķis un (vai) sekas bija aizstāt konkurences risku, kam bija pakļauti četri Eiropas ražotāji, ar vienošanos par peļņas sadali, kas iegūta no cauruļu ar vītnēm pārdošanas Apvienotās Karalistes tirgū (skat. pēc analoģijas attiecībā uz saskaņotām darbībām Pirmās instances tiesas 2000. gada 15. marta spriedumu apvienotajās lietās T-25/95, T-26/95, T-30/95 — T-32/95, T-34/95 — T-39/95, T-42/95 — T-46/95, T-48/95, T-50/95 — T-65/95, T-68/95 — T-71/95, T-87/95, T-88/95, T-103/95 un T-104/95 *Cimenteries CBR* u.c./ Komisija, saukts "Cements", *Recueil*, II-491. lpp., 3150. punkts).

77 Ar visiem šiem piegādes līgumiem *Corus* piesaistīja savus trīs Kopienas konkurentus tādā veidā, ka vietējā tirgū izzuda reāla konkurence, kā arī konkurences iespēja no viņu puses.

78 Faktiski *Corus* savu stāvokli vietējā tirgū nostiprināja uz savas piegādes brīvības rēķina, jo trīs potenciālie konkurenti Lielbritānijas cauruļu ar vītnēm tirgū sevi saistīja tādā mērā, ka to cauruļu bez vītnēm pārdošanas apjomi samazinātos, ja samazinātos *Corus* cauruļu ar vītnēm pārdošanas apjomi. Turklāt peļņas starpība caurulēm bez vītnēm, ko trīs piegādātāji uzņēmās piegādāt, arī samazinātos, pieņemot, ka samazinātos *Corus* iegūtā cena par caurulēm ar vītnēm, kas varētu pat nest zaudējumus. Šādos apstākļos praktiski bija neiedomājami, ka šie trīs ražotāji spētu Lielbritānijas cauruļu ar vītnēm tirgū nodrošināt reālu konkurenci *Corus* īpaši cenas ziņā (skat. Apstrīdētā lēmuma 153. apsvērumu).

79 No otras puses, piekrītot noslēgt šos līgumus, visi trīs *Corus* Kopienas konkurenti nodrošināja sev netiešu dalību *Corus* vietējā tirgū, kā arī attiecīgās peļņas daļu. Lai iegūtu šos labumus, tie faktiski atteicās no iespējas pārdot caurules ar vītnēm Lielbritānijas tirgū, kā arī vismaz kopš trešā līguma noslēgšanas 1993. gada 9. augustā, piešķirot atlikušos 30 % *Mannesmann*, — no iespējas piegādāt lielāku cauruļu bez vītnēm, ko iegādājās *Corus*, proporciju, nekā to, kas katram no tiem tika piešķirta iepriekš. Turklāt tie akceptēja apgrūtinošu, tādējādi no komerciālā viedokļa neparastu pienākumu piegādāt savam konkurentam *Corus* tādu daudzumu cauruļu, kas iepriekš bija noteikts tikai atsaucoties uz tā pārdoto cauruļu ar vītnēm apjomu.

80 Jākonstatē, ka tad, ja nepastāvētu piegādes līgumi un neeksistētu Noteikumi, trim Eiropas ražotājiem, izņemot *Corus*, normāli būtu īsta vai vismaz potenciāla komerciāla interese efektīvi konkurēt ar *Corus* Lielbritānijas cauruļu ar vītnēm tirgū, kā arī konkurēt savā starpā par cauruļu bez vītnēm piegādi *Corus*.

81 Jānorāda, ka visi piegādes līgumi turklāt sākotnēji tika noslēgti uz piecu gadu termiņu, kas ir nosacīti ilgs termiņš, kas apliecina un apstiprina šo līgumu konkurenci deformējošo raksturu.

82 Turklāt, kā norāda Komisija, cauruļu bez vītnēm cenas noteikšanas formula, kas paredzēta visos trīs piegādes līgumos, ietvēra nelikumīgu komerciālas informācijas apmaiņu (skat. Apstrīdētā lēmuma 153. apsvērumu, kā arī tā 111. apsvērumu), kurai vajadzēja palikt konfidenciālai, nepakļaujot riskam konkurējošu uzņēmumu komerciālās politikas autonomiju (šajā sakarā skat. iepriekš 67. punktā minētos spriedumus lietā *Thyssen Stahl*/Komisija, 403. punkts, un lietā *British Steel*/Komisija, 383. un turpmākie punkti).

83 *Corus* arguments par to, ka konfidenciālā informācija par tā pārdoto cauruļu apjomu un cenu, ko maksāja tā klienti, piegādātājiem netika izpausti, nav attaisnojums šīs lietas apstākļos.

84 Par *Corus* pārdoto cauruļu ar vītnēm apjomu jākonstatē, ka tā piegādātāji, ieskaitot *Mannesmann*, viegli varēja to izrēķināt, jo katrs no tiem principā piegādāja zināmu daļu no *Corus* pieprasījuma.

85 Attiecībā uz cenu ir taisnība, ka *Corus* nepaziņoja saviem līgumslēdzējiem cenas kā tādas, par kurām tas pārdeva caurules bez vītnēm. Tādējādi Apstrīdētā lēmuma 111. apsvērumā minētajā apgalvojumā, ka piegādes līgumi "lika [*Corus*] paziņot saviem konkurentiem faktisko pārdošanas cenu", šajā ziņā ir pārspīlēts līgumsaistību apjoms. Taču Apstrīdētā lēmuma 153. apsvērumā un Pirmās instances tiesā Komisija pareizi norādīja, ka šīs cenas bija matemātiski saistītas ar cenu, kas tika maksāta par caurulēm bez vītnēm, tādējādi minētajiem trim piegādātājiem bija precīzas norādes par *Corus* pārdoto cauruļu ar vītnēm cenas svārstību virzību, laiku un amplitūdu.

86 Jākonstatē, ka ne tikai šādas informācijas paziņošana konkurentiem pārkāpj EKL 81. panta 1. punktu, bet turklāt šī pārkāpuma raksturs pēc būtības ir tāds pats kā gadījumā, ja tiek paziņota nevis pati cauruļu ar vītnēm cena, bet tikai informācija par cenas svārstībām. Šādos apstākļos jāuzskata, ka iepriekšējā punktā aprakstītajai neprecizitātei nav nozīmes plašākā Apstrīdētā lēmuma 2. pantā konstatētā pārkāpuma kontekstā un ka tādējādi tā nekādi neietekmē šī pārkāpuma konstatāciju.

87 Par *Corus* vispārīgo argumentu, saskaņā ar kuru iepriekšējos punktos norādītie konkurences ierobežojumi nav tādi, kas veido konkrēto Komisijas Apstrīdētā lēmuma 2. punktā konstatēto pārkāpumu, jāatgādina, ka šie ierobežojumi ir raksturoti Apstrīdētā lēmuma apsvērumos, kuros šis pārkāpums ir aprakstīts, jo īpaši 111. apsvērumā, kas ir pilnībā citēts iepriekš 74. punktā. Tā kā Apstrīdētā lēmuma 2. panta 1. punktā ir norādīts, ka piegādes līgumi bija noslēgti "1. pantā konstatētā pārkāpuma ietvaros", no tā skaidri izriet, ka tieši konkurenci ierobežojošo līgumu noslēgšana pati par sevi veido 2. pantā konstatēto pārkāpumu.

88 Katrā ziņā, šīs analīzes pamatotību apliecina fakts, ka Apstrīdētā lēmuma 2. panta 2. punktā Komisija katra Eiropas ražotāja izdarītā pārkāpuma ilgumu noteica pēc laika posma, kurā bija spēkā līgums vai līgumi, kuru dalībnieki tie attiecīgi bija.

89 Turklāt šie atzinumi ir pietiekami, lai noraidītu *Corus* argumentu, ka Komisija nav pierādījusi, ka četru Eiropas ražotāju sadarbība noritēja tā, kā tas aprakstīts Apstrīdētajā lēmumā. Lai kāda būtu bijusi četru Eiropas ražotāju sadarbības pakāpe, jākonstatē, ka katrs no tiem parakstīja vienu līgumu, izņemot *Corus*, kas parakstīja trīs līgumus, kuri veidoja sodīto pārkāpumu, ierobežoja konkurenci un veidoja daļu no EKL 81. panta 1. punkta pārkāpuma, kas konstatēts Apstrīdētā lēmuma 2. pantā.

90 Šādos apstākļos Komisija pakārtoti piegādes līgumiem balstījās uz papildu pierādījumiem, lai pieradītu Apstrīdētā lēmuma 2. pantā konstatēto pārkāpumu. Tādējādi šajā lietā nav jāizvērtē visi argumenti, ko prasītājs minējis šī pamata ietvaros.

91 Taču tādā mērā, kādā sadarbībai starp četriem Kopienas ražotājiem attiecībā uz Apstrīdētā lēmuma 2. pantā minēto pārkāpumu ir nozīme citu šajā lietā izvirzīto pamatu izvērtēšanā, zināmi Komisijas šīs lietas materiālos esošie dokumenti ir jāizanalizē šī pamata ietvaros, izvērtējot *Corus* izvirzīto argumentu, ka attiecīgie piegādes līgumi tika noslēgti dažādos datumos, dēļ kā Komisija nevarēja secināt, ka visi četri Eiropas ražotāji izdarīja vienu pārkāpumu.

92 Saistībā ar šo ļoti nozīmīgs ir dokuments ar nosaukumu "Piezīmes pie VAM līguma", kas datēts ar 1990. gada 23. martu. Nodaļā ar virsrakstu "Scenārijs II" Verluka norāda uz iespēju "panākt japāņu piekrišanu neiejaukties [Lielbritānijas] tirgū un uz to, ka problēma tiks atrisināta eiropiešu starpā". Viņš turpina: "Šādā gadījumā caurules bez vītnēm faktiski tiktu sadalītas starp [*Mannesmann*], [*Vallourec*] un *Dalmine*. Nākamajā punktā viņš atklāj, ka "iespējams, būtu ienesīgi [*Vallourec*] piegādi piesaistīt gan [*Corus*] pārdotā VAM cenai, gan apjomam." Ņemot vērā to, ka šis pēdējais ierosinājums precīzi atspoguļo *Vallourec* un *Corus* sešpadsmit mēnešus vēlāk noslēgtā līguma būtiskās sastāvdaļas, ir skaidrs, ka *Vallourec* pieņēma šo stratēģiju un minētais līgums tika noslēgts tās īstenošanai.

93 Jānoraida arī *Corus* arguments, ka Verluka no trim "Stratēģiskajās piezīmēs" un "Piezīmes par VAM līgumu" minētajiem risinājumiem neizvēlējās iespēju stiprināt Noteikumu aspektu, kas attiecās uz to, ka Japānas ražotāji respektēs Eiropas vietējo tirgu. Faktiski no šo abu dokumentu teksta skaidri izriet, ka to autors deva priekšroku šim risinājumam un to noraidīja nelabprāt, pamatojoties uz to, ka tas nebija īstenojams. Īpaši saskaņā ar "Stratēģiskajām piezīmēm" "vislabākais

risinājums priekš [*Vallourec*] slēpās iespējā "eiropiešiem pārliecināt japāņus nepārdot Apvienotajā Karalistē caurules "Buttress" un "Premium"". Verluka šo risinājumu minētajā dokumentā noraidīja tikai tāpēc, ka viņš "diemžēl neticēja, ka šis risinājums [..] varētu izrādīties veiksmīgs". Tādējādi, ņemot vērā to, ka risinājums tika īstenots, sākot ar 1991. gadu, sākotnējai šī rīcības plāna noraidīšanai nav nozīmes.

94 Turklāt tas, ka *Corus*, no vienas puses, un *Vallourec*, vēlāk *Dalmine* un, visbeidzot, *Mannesmann*, no otras puses, noslēdza praktiski identiskus līgumus, tā, ka *Corus* pieprasījums pēc caurulēm bez vītnēm, sākot ar 1993. gadu, faktiski tika sadalīts starp trim sabiedrībām, kā to bija iecerējis Verluka, apliecina, ka šie trīs līgumi bija noslēgti ar mērķi ievērot kopīgu eiropiešu stratēģiju. Kā norāda Komisija, *Vallourec* vispirms izstrādāja šo stratēģiju un no sākuma noslēdza piegādes līgumu ar *Corus*. Tālāk *Dalmine* un *Mannesmann* tiem pievienojās, ko apliecina abu šo sabiedrību noslēgtie piegādes līgumi ar *Corus*.

95 No iepriekš minētā jāatzīst, ka Komisija Apstrīdētajā lēmumā pareizi ir secinājusi, ka piegādes līgumi radīja pārkāpumu, kas konstatēts Apstrīdētā lēmuma 2. pantā, un tādējādi no juridiskā viedokļa pietiekami pamatojusi tā pastāvēšanu. Ir vērts minēt, ka visi Komisijas vērā ņemtie papildu pierādījumi apstiprina tās apgalvojuma pareizību, ka šie līgumi bija daļa no plašākas kopējas politikas, kas ietekmēja standarta *OCTG* cauruļu ar vītnēm tirgu.

96 Tādējādi šis pamats ir noraidāms.

Par tiesību uz aizstāvību pārkāpumu, kas radies atšķirīgas PI un Apstrīdētajā lēmumā veiktās pierādījumu analīzes dēļ Apstrīdētā lēmuma 2. pantā konstatētā pārkāpuma pierādīšanai

Lietas dalībnieku izvirzītie argumenti

97 Saskaņā ar *Corus* apgalvoto, 1990. gada dokumentu, kas citēti Apstrīdētā lēmuma 78.–81. apsvērumā, analīze PI atšķirās no tās, kas veikta Apstrīdētajā lēmumā, jo īpaši ciktāl Komisija Apstrīdētā lēmuma 147. apsvērumā vairs neapgalvo, ka šie pierādījumi liecina, ka četri Eiropas ražotāji savā starpā noslēdza vienošanos par caurulēm bez vītnēm.

98 Turklāt 1993. gada dokumentus, kas citēti Apstrīdētā lēmuma 91. apsvērumā (proti, dokumenti, ko *Corus* pa faksu nosūtīja *Vallourec* ar nosaukumu "BS sadarbības līgums" un "Tērauda cauruļu sistēmas dokuments"), Komisija pirmo reizi min Apstrīdētajā lēmumā, lai pierādītu nelikumīgo vienošanos, kuru radīja piegādes līgumu noslēgšana. Tā kā *Corus* tādējādi nebija iespēja šajā sakarā administratīvās procedūras laikā izteikt savus apsvērumus par Apstrīdētajā lēmumā ietverto analīzi, esot pārkāptas tā tiesības uz aizstāvību.

99 Komisija iebilst, ka galīgajam lēmumam nav obligāti visos punktos jābūt vienādam ar paziņojumu par iebildumiem. Šajā lietā gan PI, gan Apstrīdētā lēmuma secinājums bija, ka *Corus* bija noslēdzis vienošanos ar vismaz vienu uzņēmumu, sākot ar 1990. gadu, un ar trim citiem, sākot ar 1993. gadu, kas veidoja Apstrīdētā lēmuma 2. pantā konstatēto pārkāpumu. Pat pieņemot, ka PI un Apstrīdētajā lēmumā ir atšķirības, tas nekādi neietekmē *Corus* tiesības uz aizstāvību. Šādas atšķirības varētu attaisnot galīgā lēmuma atcelšanu tikai tad, ja pastāvētu iespēja, ka, nepastāvot šādai apgalvotai nelikumībai, administratīvajai procedūrai būtu citādāks iznākums (Tiesas 1980. gada 10. jūlija spriedums lietā 30/78 *Distillers*/Komisija, *Recueil*, 2229. lpp.,

26. punkts). Lai pierādītu, ka ir pārkāptas tā tiesības uz aizstāvību, *Corus* tādējādi ir jāpierāda, ka Apstrīdētais lēmums varēja būt citādāks, ja tam būtu bijusi iespēja apstrīdēt to, ka vienošanos noslēdza vēl trīs citi uzņēmumi, nevis viens. Tā kā *Corus* apstrīd jebkādas vienošanās noslēgšanu, Komisija uzskata, ka tā attieksme nemainās atkarībā no uzņēmuma skaita, kas piedalījās attiecīgajā pārkāpumā, un ka *Corus* bija iespēja atbilstoši aizstāvēties.

Pirmās instances tiesas vērtējums

100 Vispirms jānorāda, ka, ja paziņojumā par iebildumiem un galīgajā lēmumā ir atšķirības, tiesības uz aizstāvību nav pārkāptas, ja vien tajā izvirzītie iebildumi ir aprakstīti tādā veidā, kas ļauj tā adresātiem atbilstoši aizstāvēties (šajā sakarā skat. iepriekš 76. punktā minēto spriedumu lietā "Cements", 852.–860. punkts).

101 Turklāt novērtējums, kas norādīts paziņojumā par iebildumiem, parasti ir īsāks nekā galīgajā lēmumā norādītais, jo tas atspoguļo tikai Komisijas pagaidu nostāju. Atšķirības paziņojuma par iebildumiem un galīgā lēmuma formulējumā, kas izriet no šo divu dokumentu attiecīgajiem mērķiem, principā nav tādas, kas varētu aizskart tiesības uz aizstāvību. Tādējādi šajā lietā ir pavisam normāli, ka PI neietver punktu, kas būtu vienāds ar Apstrīdētā lēmuma 147. apsvērumu, kurā Komisija izdarīja savus secinājumus par pierādījumiem, kas analizēti tā 78.–81. un 91. apsvērumā. Gluži pretēji, PI pieņemšanas stadijā šādu secinājumu izdarīšana, iespējams, būtu priekšlaicīga.

102 Komisija Apstrīdētā lēmuma 78. apsvērumā norādīja, ka "*Vallourec* un [*Corus*] [..] ieviesa "Uzlaboto Noteikumu" konceptu, bet PI 63. punktā, ka to izdarīja "eiropieši".

Tādējādi Apstrīdētajā lēmumā tā vairs neapgalvo, ka *Vallourec* dokumenti liecināja, ka 1990. gada vienošanās par Lielbritānijas tirgū pārdotajām caurulēm bez vītnēm tika noslēgta starp visiem četriem Eiropas ražotājiem.

103 Jāatzīst, ka, izdarot šādas izmaiņas novērtējumā, Komisija Apstrīdētajā lēmumā aprobežojās ar tiem faktiem, kurus tā uzskatīja par piemērotiem pierādījumiem, jo īpaši pēc atbilžu saņemšanas par PI no to adresātiem. Minētie dokumenti attiecās tikai uz *Vallourec* un *Corus*, tāpēc Komisija nolēma Apstrīdētā lēmuma 78. apsvērumu šajā ziņā formulēt piesardzīgāk nekā PI 63. punktu.

104 Katrā ziņā jākonstatē, ka šādas atšķirības formulējumā, kas nebūt nav pretrunā PI adresātu interesēm, atspoguļo to, ka Komisija Apstrīdētajā lēmumā salīdzinājumā ar PI *Vallourec* dokumentiem piešķīra mazāku pierādījumu spēku kā apsūdzošiem pierādījumiem tā 2. pantā minētā pārkāpuma pierādīšanai. Tādējādi šo atšķirību dēļ nevar tikt pārkāptas tiesības uz aizstāvību.

105 Par argumentiem attiecībā uz dokumentiem, ko *Corus* pa faksu nosūtīja *Vallourec*, ar nosaukumu "BS sadarbības līgums" un "Tērauda cauruļu sistēmas dokuments" pietiek konstatēt, ka PI 118. punkts ir formulēts tieši tāpat kā Apstrīdētā lēmuma 91. apsvērums un tādējādi tajā izdarītā atsauce uz šiem diviem pierādījumiem ir tāda pati un tādā pašā kontekstā kā Apstrīdētajā lēmumā. Turklāt pretēji tam, ko apgalvo *Corus*, gan PI, gan Apstrīdētajā lēmumā ir norādīts, ka pa faksu nosūtītajā dokumentā "BS sadarbības līgums" ir minēti sodītie līgumi, par kuru noslēgšanu uzlikts sods Apstrīdētā lēmuma 2. pantā: "Viens no ieteikumiem paredzēja *OCTG* darbību nodošanu *Vallourec*, tai pat laikā paturot spēkā cauruļu bez vītnēm piegādes līgumus starp [*Corus*] un *Vallourec*, [*Mannesmann*] un *Dalmine*, saglabājot tās pašas proporcijas" (PI 118. punkts un Apstrīdētā lēmuma 91. apsvērums).

106 Tādējādi šis pamats ir nepamatots, un līdz ar to prasība atcelt Apstrīdētā lēmuma 2. punktu ir noraidāma.

Par prasību atcelt Apstrīdētā lēmuma 1. pantu

Par to, kādas sekas Apstrīdētā lēmuma 1. pantā minētā pārkāpuma konstatēšanai ir tam, ka Apstrīdētā lēmuma 2. pantā minētais pārkāpums nav noticis

Lietas dalībnieku izvirzītie argumenti

107 Saskaņā ar prasītāja apgalvoto, atceļot Apstrīdētā lēmuma 2. pantu, nepietiktu pierādījumu, lai pierādītu to, ka tas, sākot ar 1991. gadu, piedalījās Apstrīdētā lēmuma 1. pantā konstatētajā pārkāpumā.

108 Vispirms tas uzskata, ka Apstrīdētā lēmuma 2. pantā minētais pārkāpums tā 164. apsvērumā ir aprakstīts kā līdzeklis vietējo tirgu sadales īstenošanai Eiropas-Japānas kluba ietvaros. Ja tiktu atcelts Apstrīdētā lēmuma 2. pants, vienīgais pierādījums tam, ka *Corus* ir izdarījis Apstrīdētā lēmuma 1. pantā minēto pārkāpumu, būtu tā piedalīšanās minētā kluba sanāksmēs.

109 Taču *Corus* uzskata, ka tā piedalīšanās šajās sanāksmēs bija daļa no tā stratēģijas iziet no bezšuvju cauruļu tirgus, kas bija pieņemta 1987. gadā un kas īstenota, 1991. gada aprīlī slēdzot rūpnīcu Klidesdeilā, kurā tas ražoja caurules bez vītnēm. Dokuments,

kas atrodams Komisijas lietas materiālu 4902. lpp. ar nosaukumu "Paziņojums prezidentiem" (*Paper for Presidents*) un uz ko Komisija atsaucas, lai pierādītu, ka *Corus* piedalījās minētajās sanāksmēs, liecina, ka šajās sanāksmēs tika izskatīta iespējamā Eiropas tērauda industrijas reorganizācija. Tieši šīs reorganizācijas kontekstā *Corus* mēģināja vienoties par savu pēdējo darbību samazināšanu cauruļu bez vītnēm tirgū. Nebija nekādu dokumentāru pierādījumu tam, ka *Corus* piedalīšanās šajās sanāksmēs bija nelikumīgas sadarbības pamatā, ko Komisija apgalvo Apstrīdētā lēmuma 1. pantā.

110 Komisija apgalvo, ka Apstrīdētā lēmuma 1. pantā minētā pārkāpuma konstatēšana ir balstīta uz pavisam citiem pierādījumiem nekā tiem, kas izmantoti, lai konstatētu pārkāpumu, kas minēts 2. pantā. Komisija turklāt norāda, ka *Corus* nav apstrīdējis ne šos pierādījumus, ne tirgus sadales "Noteikumu" pastāvēšanu.

Pirmās instances tiesas vērtējums

111 Vispirms jānorāda — tā kā prasība atcelt Apstrīdētā lēmuma 2. pantu iepriekš norādīto iemeslu dēļ ir noraidīta, šim pamatam principā nav nozīmes.

112 Faktiski šis pamats varētu būt pamatots tikai tad, ja Komisija netaisnīgi balstītos uz Apstrīdētā lēmuma 2. pantā minēto pārkāpumu, lai konstatētu *Corus* līdzdalību pārkāpumā, kas minēts šī lēmuma 1. pantā. Tā tas būtu, pirmkārt, ja Apstrīdētā lēmuma 2. pantā konstatētais pārkāpums attiecībā uz caurulēm bez vītnēm nebūtu pietiekami pierādīts no juridiskā viedokļa, vai arī, otrkārt, ja netiktu pierādīts, ka šo pārkāpumu veidoja četru Eiropas ražotāju nelikumīgā sadarbība pārkāpuma ietvaros, kas izdarīts Eiropas-Japānas kluba kontekstā kopā ar Japānas ražotājiem attiecībā uz pēc pieprasījuma izgatavotu cauruļu ar vītnēm tirgu, un konstatēts 1. pantā.

113 Taču iepriekš 71.–96. punktā ir izlemts, ka Apstrīdētā lēmuma 2. pantā minētais pārkāpums no juridiskā viedokļa bija pietiekami pierādīts. Turklāt iepriekš 91.–96. punktā ir atzīts, ka līgumi, kas bija šī pārkāpuma pamatā, faktiski bija parakstīti sadarbības ietvaros starp četriem Eiropas ražotājiem, kas bija Apstrīdētā lēmuma adresāti, un to mērķis bija īpaši nelikumīgas Eiropas-Japānas kluba ietvaros noslēgtas vienošanās nostiprināšana.

114 Katrā ziņā jāatzīst, ka Apstrīdētā lēmuma 1. pantā, nebūt neaprobežojoties ar uzskatu, ka *Corus* tajā minētajā pārkāpumā bija piedalījies tikai savas konkurenci deformējošās rīcības dēļ cauruļu bez vītnēm tirgū, kas veidoja tā 2. pantā konstatēto pārkāpumu, Komisija norādīja, ka šis uzņēmums turklāt kopā ar citiem Eiropas un Japānas ražotājiem bija tiešs cauruļu ar vītnēm tirgus sadales vienošanās dalībnieks.

115 Lai gan Apstrīdētā lēmuma 2. pantā konstatētais pārkāpums stiprina Komisijas veikto 1. pantā konstatētā pārkāpuma novērtējumu, šis pārkāpums un *Corus* līdzdalība tajā pēc būtības ir balstīta uz citiem pierādījumiem, nevis tiem, kas iegūti tā 2. pantā konstatētā pārkāpuma pierādīšanai, un īpaši uz Verlukas liecībām (skat. jo īpaši Apstrīdētā lēmuma 62.–67. apsvērumu). Tomēr *Corus* nav apstrīdējis šo pierādījumu nozīmi Apstrīdētā lēmuma 1. pantā minētā pārkāpuma konstatēšanā. Tādējādi, pat pieņemot to, ka, neņemot vērā iepriekš izlemto, Apstrīdētā lēmuma 2. pants būtu jāatceļ, tā atcelšana nevarētu izraisīt 1. panta atcelšanu.

116 Par prasītāja argumentu par to, kāpēc tas piedalījās Eiropas-Japānas kluba sanāksmēs, no iedibinātās judikatūras izriet, ka, ja uzņēmums piedalās sanāksmēs, kuru mērķis ir deformēt konkurenci, pat ja tā dalība nav aktīva, un publiski nenorobežojas no šo sanāksmju satura, tādējādi ļaujot citiem šajās sanāksmēs

noslēgtās aizliegtas vienošanās dalībniekiem saprast, ka tas to ievēro, var uzskatīt, ka tas ir šajās sanāksmēs noslēgtās aizliegtas vienošanās dalībnieks (skat. jo īpaši Pirmās instances tiesas 1991. gada 17. decembra spriedumu lietā T-7/89 *Hercules Chemicals*/Komisija, *Recueil*, II-1711. lpp., 232. punkts).

117 Šajā lietā *Corus* savu piedalīšanos Eiropas — Japānas kluba sanāksmēs nav noliedzis un, kā jau ir norādīts iepriekš, nav izvirzījis nekādus argumentus, lai apstrīdētu Komisijas Apstrīdētajā lēmumā minēto pierādījumu ticamību un pierādīšanas spēku attiecībā uz tā 1. pantā konstatēto pārkāpumu.

118 No iepriekš minētā izriet, ka šis pamats ir noraidāms.

Par kļūdu novērtējumā attiecībā uz Apstrīdētā lēmuma 1. pantā konstatētā pārkāpuma ilgumu

Lietas dalībnieku izvirzītie argumenti

119 *Corus* arī izvirza pamatu, kas balstīts uz apgalvojumu, ka Apstrīdētajā lēmumā ir pieļauta kļūda attiecībā uz Apstrīdētā lēmuma 1. pantā konstatētā pārkāpuma ilgumu. Šī pamata mērķis ir panākt daļēju minētā 1. panta atcelšanu, kā arī *Corus* uzliktā naudas soda samazināšanu.

120 *Corus* apgalvo, ka Komisija ir paziņojusi, ka tā par Apstrīdētā lēmuma 1. pantā aprakstītā pārkāpuma sākumu uzskata 1990. gadu saistībā ar līgumiem par eksporta ierobežošanu, kas bija spēkā pirms šī datuma (Apstrīdētā lēmuma 108. apsvērums). Saskaņā ar *Corus* apgalvoto minētie līgumi tika pagarināti līdz 1991. gada sākumam, tādējādi pārkāpums atbilstoši Komisijas argumentācijai nevarēja notikt pirms 1991. gada. *Corus* piebilst, ka pierādījumus šim pagarinājumam iesniegs cits Apstrīdētā lēmuma adresāts. Savā prasības pieteikumā Pirmās instances tiesai lūdzis nepieciešamības gadījumā noteikt iepriekšējus lietas sagatavošanas pasākumus, *Corus* savā replikā lūdz Pirmās instances tiesu uzlikt Komisijai vai jebkurai trešai personai par pienākumu iesniegt visus dokumentus, kas varētu būt nozīmīgi šajā lietā, jo īpaši visus dokumentus, kas satur pierādījumus par līgumu par eksporta ierobežošanu pagarināšanu.

121 Komisija konstatē, ka *Corus* nav iesniedzis nekādus pierādījumus, lai pamatotu savu argumentu, ka ar Japānas valdību noslēgtie līgumi par eksporta ierobežošanu bija spēkā līdz 1991. gadam. Tā kā cerības izteikšana, ka cits lietas dalībnieks iesniegs šo pierādījumu, nevar aizvietot faktiskus pierādījumus, Komisija uzskata, ka tai uz šo argumentu nav jāatbild. Katrā ziņā fakts, ka par laiku, kamēr līgumi par eksporta ierobežošanu bija spēkā, Komisija nebija uzlikusi naudas sodu jau esot bijusi piekāpšanās no tās puses, ņemot vērā Komisijas paziņojumu par Japānā ražotu preču ievešanu Kopienā (OV 1972, C 111, 13. lpp.).

Pirmās instances tiesas vērtējums

122 Vispirms jāatzīmē, ka Komisija Apstrīdētā lēmuma 108. apsvērumā norāda, ka tā būtu varējusi par pārkāpuma sākumu uzskatīt 1977. gadu, bet tā nolēma to nedarīt līgumu par eksporta ierobežošanu dēļ. Tādējādi Apstrīdētā lēmuma 1. pantā tā noteica, ka pārkāpums bija sācies 1990. gadā. Jākonstatē, ka šis solis ir Komisijas piekāpšanās Apstrīdētā lēmuma adresātu labā.

123 Jānorāda, ka neviens no lietas dalībniekiem Pirmās instances tiesā šajā lietā nav apstrīdējis šo piekāpšanos. Tādējādi Pirmās instances tiesai šī procesa ietvaros nav jāizvērtē minētās piekāpšanās likumība vai vajadzība, bet tikai jautājums par to, vai Komisija to ir pareizi piemērojusi šajā lietā pēc tam, kad tā skaidri to izteica Apstrīdētā lēmuma motīvu daļā. Šajā sakarā jāatgādina, ka Komisijai ir jānodrošina precīzi un saskanīgi pierādījumi, lai pamatotu apgalvojumu, ka ir noticis pārkāpums, jo uz to gulstas pienākums pierādīt pārkāpumu un, attiecīgi, tā ilgumu (Tiesas 1984. gada 28. marta spriedums lietās 29/83 un 30/83 *CRAM* un *Rheinzink*/Komisija, *Recueil*, 1679. lpp., 20. punkts; iepriekš 50. punktā minētais spriedums "Celuloze II", 127. punkts; Pirmās instances tiesas 1992. gada 10. marta spriedums lietās T-68/89, T-77/89 un T-78/89 *SIV* u.c./Komisija, *Recueil*, II-1403. lpp., 193.–195., 198.–202., 205.–210., 220.–232., 249.–250. un 322.–328. punkts, 2000. gada 6. jūlija spriedums lietā T-62/98 *Volkswagen*/Komisija, *Recueil*, II-2707. lpp., 43. un 72. punkts).

124 Tādējādi iepriekš aprakstītās piekāpšanās dēļ minētā līgumu par eksporta ierobežošanu izbeigšanās ir noteicošais kritērijs, lai novērtētu, vai var uzskatīt, ka pārkāpums pastāvēja 1990. gadā. Tā kā ir zināms, ka tie bija līgumi, kas noslēgti starptautiskā līmenī starp Japānas valdību, ko pārstāvēja Japānas Starptautiskās tirdzniecības un rūpniecības ministrija, un Kopienu, ko pārstāvēja Komisija, jākonstatē, ka tai saskaņā ar labas pārvaldības principu bija jāsaglabā dokumenti, kuros minēts datums, no kura minētie līgumi vairs nav spēkā. Tādējādi tai būtu jāspēj iesniegt šādus dokumentus Pirmās instances tiesā. Tomēr Komisija Pirmās instances tiesā, kaut arī apgalvoja, ka tā meklējusi savos arhīvos, tomēr nevarēja iesniegt nekādus dokumentus, kas apstiprinātu datumu, kurā šie līgumi zaudēja spēku.

125 Lai gan principā prasītājs nevar pārnest pierādīšanas pienākumu uz atbildētāju, pamatojoties uz apstākļiem, kurus tas nevar pierādīt, pienākumu pierādīt to, kad zaudē spēku tās noslēgtie starptautiskie līgumi, šajā lietā nevar piemērot Komisijas labā. Komisijas neizskaidrojamā nespēja iesniegt pierādījumus par apstākli, kam ir tieša nozīme, liedz Pirmās instances tiesai iespēju pieņemt lēmumu apstākļos, kad tā

zina visus faktus, kas saistīti ar minēto līgumu spēka zaudēšanu. Tas būtu pretrunā labas tiesas spriešanas principam, ja šādas Komisijas neizdarības sekas būtu jācieš uzņēmumiem, kas ir Apstrīdētā lēmuma adresāti, kuri atšķirībā no atbildētājas nevarēja iesniegt trūkstošo pierādījumu.

126 Šādos apstākļos izņēmuma kārtā jākonstatē, ka Komisijai bija jāiesniedz pierādījumi par šo līgumu izbeigšanos. Taču Komisija ne Apstrīdētajā lēmumā, ne Pirmās instances tiesā nav norādījusi pierādījumus, kas liecinātu par to, kad līgumi par eksporta ierobežošanu zaudēja spēku.

127 Turklāt ne *Corus*, ne *a fortiori* Komisija neapgalvoja, ka līgumi par eksporta ierobežošanu 1991. gadā vēl būtu bijuši spēkā.

128 Šādos apstākļos jākonstatē, ka šī procesa nolūkā Komisijas un Japānas iestāžu noslēgtie eksporta ierobežošanas līgumi bija spēkā līdz 1990. gada beigām.

129 Katrā ziņā Japānas prasītāji iesniedza pierādījumus, kas apliecina, ka līgumi par eksporta ierobežošanu vismaz attiecībā uz Japānas pusi tika pagarināti līdz 1990. gada 31. decembrim, kas apstiprina prasītāja apgalvojumu šajā procesā (skat. Pirmās instances tiesas spriedumu apvienotajās lietās T-67/00, T-68/00, T-71/00 un T-78/00 *JFE Engeneering* u.c./Komisija, Krājums, II-2501. lpp., 345. punkts). Jākonstatē, ka apvienotajās lietās, kur visiem lietas dalībniekiem ir bijusi iespēja iepazīties ar visiem lietas materiāliem, Pirmās instances tiesa var pēc savas iniciatīvas ņemt vērā pierādījumus, kas atrodas lietas materiālos lietā, kas tiek izskatīta vienlaikus ar šo lietu (šajā sakarā skat. Pirmās instances tiesas 1990. gada 13. decembra spriedumus

lietā T-113/89 *Nefarma* un *Bond van Groothandelaren in het Farmaceutische Bedrijf*/Komisija, *Recueil*, II-797. lpp., 1. punkts, un lietā T-116/89 *Prodifarma* u.c./ Komisija, *Recueil*, II-843. lpp., 1. punkts). Šajā gadījumā Pirmās instances tiesai ir jātaisa spriedums lietās, kas apvienotas mutvārdu procesa vajadzībām, kura priekšmets ir viens un tas pats lēmums par pārkāpumu un kurā visi prasītāji lūdz pārskatīt naudas sodu, kas tiem jāmaksā.

130 Tādējādi Pirmās instances tiesa šajā lietā formāli ņem vērā pierādījumus, ko iesnieguši četri Japānas prasītāji, un tai nav jāizskata *Corus* prasība uzlikt Komisijai par pienākumu iesniegt šos dokumentus šajā procesā.

131 Turklāt jāatzīmē, ka *Corus* lūdz Pirmās instances tiesu ne tikai atcelt Apstrīdēto lēmumu, ciktāl tas attiecas uz Apstrīdētā lēmuma 1. pantā minēto pārkāpuma ilgumu, bet arī, lai tā, īstenojot tai ar Regulas Nr. 17 17. pantu atbilstoši EKL 229. pantam piešķirto neierobežoto jurisdikciju, samazina naudas soda apmēru, ievērojot šī ilguma samazināšanu. Saistībā ar šo neierobežoto jurisdikciju Pirmās instances tiesai, kad tā izdara labojumus Apstrīdētajā lēmumā, samazinot Komisijas uzlikto naudas sodu, ir jāņem vērā visi būtiskie faktiskie apstākļi (2002. gada 15. oktobra spriedums lietās C-238/99 P, C-244/99 P, C-245/99 P, C-247/99 P, C-250/99 P — C-252/99 P un C-254/99 P *Limburgse Vinyl Maatschappij* u.c./ Komisija, *Recueil*, I-8375. lpp., 692. punkts). Šajos apstākļos un tāpēc, ka visi prasītāji ir apstrīdējuši to, ka Komisija par pārkāpuma sākumu uzskatīja 1990. gada 1. janvāri, nebūtu piemēroti, ja Pirmās instances tiesa izvērtētu atsevišķi katra prasītāja situāciju šīs lietas apstākļos, ņemot vērā tikai tos faktus, kurus tie izvirzījuši savas prasības pamatošanai, un neievērotu tos, kurus varētu minēt citi prasītāji vai Komisija.

132 Turklāt no visiem šiem apsvērumiem izriet, ka Komisijas argumentam, ka *Corus* nav cēlis šo pamatu procesuāli pareizi, nav nozīmes šīs lietas apstākļos.

133 No iepriekš minētā izriet, ka, ievērojot Komisijas veikto piekāpšanos Apstrīdētajā lēmumā, Apstrīdētā lēmuma 1. pantā konstatētā pārkāpuma ilgums ir jāsamazina par vienu gadu. Tādējādi Apstrīdētā lēmuma 1. pants ir jāatceļ daļā, ciktāl tajā konstatēts, ka *Corus* izdarīja pārkāpumu pirms 1991. gada 1. janvāra.

134 Prasība atcelt Apstrīdētā lēmuma 1. pantu pārējā daļā ir noraidāma.

Par prasību atcelt naudas sodu

Lietas dalībnieku izvirzītie argumenti

135 Šīs prasības ietvaros *Corus* ceļ pamatu, kas balstīts uz tiesību uz aizstāvību pārkāpumu. Tas uzskata, ka no judikatūras izriet, ka Komisijai PI ir skaidri jānorāda visi būtiskie pierādījumi, uz kuriem tā balstās, lai dotu tā adresātiem norādes, kas vajadzīgas, lai aizstāvētos ne tikai pret pārkāpuma konstatēšanu, bet vajadzības gadījumā arī pret naudas soda uzlikšanu. Komisijai tādējādi, ievērojot adresātu tiesības uz aizstāvību, bija pienākums, pamatojoties uz tās rīcībā esošajiem pierādījumiem, PI sastādīšanas stadijā tiem dot pietiekamas norādes par apgalvotā pārkāpuma ilgumu, smagumu un to, vai pārkāpums bija izdarīts tīši vai aiz neuzmanības (Tiesas 1983. gada 7. jūnija spriedums lietās 100/80 — 103/80 *Musique diffusion française* u.c./Komisija, *Recueil*, 1825. lpp., 14., 15. un 21. punkts, Tiesas 1983. gada 9. novembra spriedums lietā 322/81 *Michelin*/Komisija, *Recueil*, 3461. lpp., 20. punkts, un Tiesas 2000. gada 16. marta spriedums apvienotajās lietās C-395/96 P un C-396/96 P *Compagnie Maritime Belge Transports* u.c., *Recueil*, I-1365. lpp., 142. punkts).

136 Par pārkāpuma ilgumu *Corus* piebilst, ka Tiesa ir viennozīmīgi precizējusi, ka Komisijas pienākums PI sastādīšanas laikā, ņemot vērā tās rīcībā esošo informāciju, ir norādīt provizoriski konstatētā pārkāpuma ilgumu un nevis tikai aprobežoties ar pārkāpuma ilguma vērā ņemšanu naudas soda noteikšanā, kā to apgalvo Komisija (iepriekš 135. punktā minētais spriedums *Musique diffusion française* u.c./Komisija, 15. punkts). Saskaņā ar *Corus* apgalvoto ir jābūt analoģiskam pienākumam norādīt pārkāpuma smagumu un to, vai tas izdarīts tīši vai aiz neuzmanības, lai PI adresāti varētu izmantot savas tiesības uz aizstāvību saistībā ar šiem pierādījumiem. Pirmās instances tiesa šādu interpretāciju esot apstiprinājusi iepriekš 76. punktā minētajā spriedumā "Cements" (483. un 484. punkts). Pretējā gadījumā šim pienākumam nebūtu jēga, jo tas nozīmētu, ka PI būtu jānorāda tikai nozīmīgie kritēriji, kuri katrā ziņā izriet no Regulas Nr. 17 15. panta 2. punkta.

137 Šajā lietā Komisija šo pienākumu attiecībā uz pārkāpuma smagumu un to, vai tas bija izdarīts tīši vai aiz neuzmanības neesot izpildījusi, jo PI 153. un 154. punktā nav nekādas norādes uz šiem diviem kritērijiem. *Corus* precizē, ka tas savas atbildes uz PI 6.7. punktā (prasības pieteikuma 11. pielikums) vērsa Komisijas uzmanību uz šo trūkumu un ka Komisija tam attiecībā uz to nav nosūtījusi nekādu papildu informāciju.

138 *Corus* apgalvo, ka šādos apstākļos tam nebija iespēja izteikties par Komisijas veikto minēto aspektu novērtējumu līdz Apstrīdētā lēmuma pieņemšanai, kurā tika atzīts, ka apgalvotais *Corus* izdarītais pārkāpums bija sevišķi smags un ka tas bija apzinājies savu darbību nelikumīgo rakturu (Apstrīdētā lēmuma 161. apsvērums). Tādējādi esot pārkāptas *Corus* tiesības uz aizstāvību un tāpēc esot jāatceļ tam uzliktais naudas sods.

139 Saskaņā ar Komisijas norādīto *Corus* nepareizi interpretē iepriekš 135. punktā minēto spriedumu lietā *Musique diffusion française* u.c./Komisija (21. punkts), ciktāl tas no šī sprieduma secina, ka Komisijai PI ir provizoriski jānovērtē pierādījumi,

kurus tā gatavojas ņemt vērā, nosakot naudas sodu. Patiesībā Tiesa tikai ir pieprasījusi, lai Komisija precizētu, kādi kritēriji tiek ņemti vērā, nosakot šo summu. Faktiski *Corus* veiktā iepriekš minētā sprieduma *Musique diffusion française* u.c./Komisija interpretācija neatbilst tai, kas veikta iepriekš 135. punktā minētajā spriedumā *Michelin*/Komisija (19. punkts), tādā ziņā, ka, ja Komisija sniegtu norādes par paredzamajiem naudas sodu apmēriem pirms uzņēmumam, pret kuru tiek veikta izmeklēšana, ir bijusi iespēja izteikt savus apsvērumus par pret to izvirzītajiem iebildumiem, tai nepiemērotā veidā jau būtu jāapsver galīgais lēmums.

140 Turklāt *Corus* arguments, kas balstīts uz iepriekš 76. punktā minētā sprieduma "Cements" 483. un 484. punktu, neesot nozīmīgs, jo minētie punkti attiecas uz to, vai Komisija ir PI norādījusi savu nodomu zināmiem uzņēmumiem uzlikt naudas sodu. Šajā lietā turpretim nav domstarpību par to, ka PI 154. apsvērumā bija skaidri norādīts Komisijas nodoms uzlikt *Corus* naudas sodu.

141 Taču no Regulas Nr. 17 15. panta 2. punkta izriet, ka šim nolūkam Komisijai obligāti ir jāņem vērā inkriminētā pārkāpuma smagums un ilgums. *Corus* tādējādi noteikti šajā sakarā izprata šo kritēriju nozīmīgumu. Turklāt, tā kā tas, vai pārkāpums ir izdarīts tīši vai aiz neuzmanības, ir nosacījums naudas soda uzlikšanai saskaņā ar šo normu, ar minēto brīdinājumu bija jāpietiek, lai *Corus* būtu informēts par Komisijas nostāju attiecībā uz šiem kritērijiem. Tā kā Pamatnostādnes naudas soda noteikšanai, piemērojot Regulas Nr. 17 15. panta 2. punktu un EOTK līguma 65. panta 5. punktu (OV 1998, C 9, 3. lpp., turpmāk tekstā — "Pamatnostādnes naudas soda noteikšanai"), tika publicētas pirms PI tika nosūtīts to adresātiem, *Corus* bija jāizdara secinājums, ka tam pārmestā dalība vienošanās par tirgu sadali bija sevišķi smags EKL 81. panta 1. punkta pārkāpums.

142 Ciktāl Pirmās instances tiesa ir atzinusi iepriekš 76. punktā minētajā spriedumā "Cements", ka PI ir jānorāda tas, vai pārkāpums ir izdarīts tīši vai aiz neuzmanības, kā arī tā smagums, Komisija uzskata, ka šīs detaļas var tikt aprakstītas PI tekstā un tām nav obligāti jābūt norādītām daļā, kurā izdarīta atsauce uz Regulas Nr. 17 15. panta 2. punktu. Šajā sakarā Komisija norāda, ka *Corus* uzskatīja, ka PI bija norādīta pietiekama informācija par pārkāpuma ilgumu. Tā kā šī informācija bija norādīta PI sadaļās, kas neattiecās uz naudas soda noteikšanu, Komisija apgalvo, ka *Corus* akceptēja principu, ka PI šajā sakarā ir lasāms tā kontekstā. Taču PI saturēja detalizētu pārkāpuma aprakstu, no kura izriet, ka Komisija to uzskatīja par nopietnu (skat. jo īpaši PI 147. punktu). Par to, ka pārkāpums bija izdarīts tīši, Komisija atgādina, ka saskaņā ar judikatūru tai šajā ziņā nav jākonstatē subjektīvs nodoms, bet tikai tas, ka dalībniekiem bija jāzina, ka to uzvedība veidoja EKL 81. panta 1. punkta pārkāpumu (Tiesas 1978. gada 14. februāra spriedums lietā 27/76 *United Brands/* Komisija, *Recueil*, 207. lpp., 299. punkts). Šādos apstākļos PI pietiekot tikai norādīt to, vai objektīvi var uzskatīt, ka dalībnieku darbības bija veiktas tīši vai aiz neuzmanības.

143 Katrā ziņā *Corus* savas atbildes uz PI 1.6., 3.14. un 3.15. punktā skaidri izvirzīja argumentus pārkāpuma smaguma mazināšanai un tā 6.3., 6.4. un 6.7. punktā skaidri atsaucās uz šo kritēriju. Šīs pašas atbildes 3.12., 3.15. un 4.5.–4.9. punktā *Corus* minēja iemeslus, kas attaisnoja tā darbību, un pēc tam minētās atbildes 6.1. un 6.2. punktā nodaļā ar nosaukumu "Jautājumi naudas soda sakarā ka tas nebija pārkāpis EKL 81. panta 1. punktu, tādējādi noliedzot jebkāda pārkāpuma un jo vairāk tīša pārkāpuma izdarīšanu. Komisija no šiem apstākļiem secina, ka *Corus* tika dota iespēja, ko tas izmantoja, paziņot savu viedokli par visiem jautājumiem saistībā ar naudas sodu un ka tādējādi tā tiesības uz aizstāvību nav pārkāptas. Tādējādi apgalvotais *Corus* tiesību uz aizstāvību pārkāpums nav atstājis praktiski nekādas negatīvas sekas uz tā iespējām aizstāvēties un tādējādi katrā ziņā nav iemesla atcelt Apstrīdēto lēmumu (šajā sakarā skat. iepriekš 71. punktā minēto spriedumu lietā "PVC II", 1020. punkts).

Pirmās instances tiesas vērtējums

144 Vispirms jānorāda, ka PI ir jābūt skaidri norādītiem visiem nozīmīgajiem pierādījumiem, uz kuriem Komisija balstās, lai dotu tā adresātiem vajadzīgās norādes aizstāvēties ne tikai pret pārkāpuma konstatēšanu, bet vajadzības gadījumā arī pret naudas soda uzlikšanu. Komisijai tādējādi, lai ievērotu adresātu tiesības uz aizstāvību, ir pienākums PI sastādīšanas stadijā, ņemot vērā tās rīcībā esošos pierādījumus, sniegt pietiekamus norādījumus par apgalvotā pārkāpuma smagumu un to, vai pārkāpums ir izdarīts tīši vai aiz neuzmanības (iepriekš 135. pantā minētie spriedumi lietā *Musique diffusion française* u.c./Komisija, 14., 15. un 21. punkts, un lietā *Michelin*/Komisija, 20. punkts, un *Compagnie Maritime Belge Transports* u.c./Komisija, 142. punkts).

145 Turklāt pienākums norādīt smaguma pakāpi un to, vai pārkāpums izdarīts tīši vai aiz neuzmanības, zaudētu savu būtību, ja tās izpildei pietiktu ar vienkāršu Regulas Nr. 17 15. panta 2. punkta pārfrāzēšanu (šajā sakarā skat. iepriekš 76. punktā minēto spriedumu lietā "Cements", 483. un 484. punkts). Faktiski nav jēgas Komisijas pienākumam informēt PI adresātus par Regulas Nr. 17 nosacījumiem, kuri, domājams, viņiem tāpat ir zināmi, un ko neizpildot būtu jāatceļ tās pieņemtais lēmums par pārkāpumu.

146 Ņemot vērā iepriekš minēto jākonstatē, ka pretēji tam, ko apgalvo Komisija, tās pienākums ir PI īsumā norādīt gan apgalvotā pārkāpuma ilguma un smaguma, gan tā, vai konkrētās lietas apstākļos pārkāpums bija izdarīts tīši vai aiz neuzmanības, pagaidu novērtējumu. Tomēr šī pagaidu novērtējuma, kas paredzēts, lai PI adresātiem dotu iespēju aizstāvēties, piemērotība ir jāizvērtē ne tikai, ņemot vērā attiecīgā akta tekstu, bet arī tā kontekstu, kā arī visas attiecīgo jautājumu regulējošās

tiesību normas (skat. pēc analoģijas Pirmās instances tiesas 1998. gada 25. jūnija spriedumu apvienotajās lietās T-371/94 un T-394/94 *British Airways* u.c./Komisija, *Recueil*, II-2405. lpp., 89. un turpmākie punkti).

147 Jāuzskata, ka PI bija norādīta pietiekama informācija par to, vai šajā lietā pārkāpums bija izdarīts tīši vai aiz neuzmanības, lai tas atbilstu judikatūrā noteiktajām prasībām.

148 Faktiski Komisija PI (jo īpaši 129. un 137. punktā) vairākas reizes precizēja, ka Eiropas-Japānas kluba ietvaros noslēgtās vienošanās mērķis bija sadalīt cauruļu ar vītnēm tirgu un tādējādi ierobežot konkurenci. Taču, lai būtu atļauts uzlikt naudas sodu saskaņā ar Regulas Nr. 17 15. panta 2. punktu, ir pietiekami, ja Komisija lēmumā, kurā tā konstatē konkurences tiesību pārkāpumu, atzīst, ka uzvedība, kas pēc objektīvām pazīmēm veido pārkāpumu, ir veikta tīši vai aiz neuzmanības. Ir skaidrs, ka vienošanās par tirgus sadali noslēgšanas fakts, kas konstatēts Apstrīdētā lēmuma 1. pantā, noteikti ir veikts tīši, jo uzņēmums šādu vienošanos nevar noslēgt aiz neuzmanības.

149 Šādos apstākļos jāsecina, ka no PI skaidri izriet tas, ka Komisija šajā lietā attiecīgajā procedūras stadijā uzskatīja, ka vēlāk Apstrīdētā lēmuma 1. pantā konstatētais pārkāpums bija izdarīts tīši.

150 Turpretim Komisijas izvirzītie argumenti par tās veikto pārkāpuma smaguma pagaidu novērtējumu nav pārliecinoši.

151 Komisija PI 153. un 154. punktā aprobežojās ar apgalvojumu, ka tā gatavojās uzlikt naudas sodu, atsaucoties uz Regulas Nr. 17 15. panta 2. punktu. Ir taisnība, ka PI 147. punktā tā minēja, ka bija noslēgta tirgus sadales vienošanās, kas radīja būtisku ("ievērojamu") konkurences ierobežojumu. Tomēr jākonstatē, ka no šī apgalvojuma nevar saprast, vai, pēc Komisijas domām, pārkāpums bija "smags" vai "sevišķi smags" Pamatnostādņu naudas soda noteikšanai izpratnē.

152 Nepārliecina arī Komisijas arguments, kas balstīts uz minēto pamatnostādņu publicēšanu. Jāatkārto, ka, ja Pirmās instances tiesa uzskatītu, ka ar šo publikāciju vien ir pietiekami, lai PI adresāti no pārkāpuma rakstura apraksta varētu secināt, kurā kategorijā Komisija to ierindo, no judikatūras izrietošajam pienākumam norādīt pārkāpuma smagumu nebūtu praktiskas nozīmes (iepriekš minētais 145. punkts).

153 Tādējādi jāsecina, ka šajā lietā PI ir pieļauta kļūda, jo Komisija tajā nav norādījusi izdarītā pārkāpuma smaguma pagaidu kvalifikāciju.

154 Tomēr šis atzinums pats par sevi nevar būt par iemeslu Apstrīdētā lēmuma atcelšanai. Faktiski pienākums iekļaut PI īsu apgalvotā pārkāpuma ilguma, smaguma un tā, vai pārkāpums ir izdarīts tīši vai aiz neuzmanības, pagaidu novērtējumu pats par sevi nav šī dokumenta mērķis, tas ir tikai paredzēts, lai PI adresātiem būtu iespēja piemēroti aizstāvēties (skat. iepriekš minēto 146. punktu, kā arī pēc analoģijas iepriekš 76. punktā minēto spriedumu lietā "Cements", 156. punkts).

155 Tādējādi šis pienākums nav nošķirams un ir atkarīgs no tiesībām uz aizstāvību (skat. pēc analoģijas iepriekš 76. punktā minēto spriedumu lietā "Cements", 156. punkts un tajā citētā judikatūra). Kopienu tiesa nevar atcelt Kopienu aktus, pamatojoties uz to, ka tādā pagaidu dokumentā kā PI, kas neietekmē konkrēto uzņēmumu aizstāvību, kaut kas ir izlaists. Tādējādi ir jāpārbauda, vai iepriekš 153. punktā minētā kļūda ietekmēja *Corus* iespējas aizstāvēties.

156 Šajā lietā *Corus* savā atbildē uz PI, jo īpaši tās 6. sadaļā ir izvirzījis skaidrus argumentus, lai mazinātu izdarītā pārkāpuma smagumu. *Corus* jo īpaši apgalvo, ka no konteksta, kādā tika noslēgta attiecīgā tirgus sadales vienošanās, izriet, ka tā, iespējams, izdarītais pārkāpums nebija tik smags, lai uzliktu naudas sodu (skat. atbildes uz PI 6.3. punktu), ka apgalvotā pārkāpuma izdarīšanas brīdī tas gatavojās iziet no *OCTG* cauruļu un bezšuvju projekta vadu tirgiem un tādējādi samazināt savu lomu tajos (skat. atbildes uz PI 6.4. punkta 3. daļu) un, visbeidzot, ka tā dalības ģeogrāfiskais apjoms un attiecīgo preču, kuras skāra pārkāpums, kategorijas bija ierobežotas (skat., attiecīgi, atbildes uz PI 6.4. punkta 2. daļu un 6.5. punktu). Turklāt jākonstatē, ka *Corus* attiecībā uz šiem faktoriem PI 3. sadaļā ir detalizēti norādījis faktiskus argumentus.

157 Tādējādi *Corus* nav pierādījis, kā administratīvās procedūras norise un Apstrīdētā lēmuma saturs par pārkāpuma smagumu un līdz ar to naudas soda apmērs atšķirtos, ja Komisija PI būtu precizējusi, kurā kategorijā smaguma ziņā tā klasificēja pārkāpumu, ko radīja tirgus sadales vienošanās noslēgšana Eiropas-Japānas kluba ietvaros (šajā sakarā skat. iepriekš 71. punktā minēto spriedumu lietā "PVC II", 1021. punkts un tajā citētā judikatūra). Tas, ka *Corus* minētās atbildes 6.7. punktā apgalvo, ka tas uzskata, ka tam vēl būs iespēja izteikties par Pamatnostādnes naudas soda noteikšanai minētajiem kritērijiem, nevar ietekmēt juridisko atzinumu šajā sakarā.

158 Visbeidzot, papildus jānorāda, ka šo secinājumu apstiprina fakts, ka *Corus* Pirmās instances tiesā izvirzīja pēc būtības tādus pašus argumentus (skat. turpmāk tekstā 161. un turpmākos punktus) kā tos, kas minēti atbildes uz PI 6. sadaļā (skat. iepriekš minēto 156. punktu), lai apstrīdētu tieši Apstrīdētā lēmuma 1. panta konstatētā pārkāpuma smaguma novērtējumu, kas atspoguļots tā 159.–165. punktā. Tomēr Kopienu tiesai piemīt neierobežota jurisdikcija pārskatīt saskaņā ar Regulas Nr. 17 17. pantu uzlikto naudas sodu apmēru. No tā izriet, ka, ja kāds no lietas dalībniekiem uzskata, ka Komisija ir kļūdaini izskatījusi faktorus, kas attiecas uz šo jautājumu, tam ir iespēja izvirzīt Pirmās instances tiesā argumentus, kas var apliecināt šo apgalvojumu.

159 Šādos apstākļos, pat ja Komisija savā pagaidu novērtējumā PI būtu norādījusi pārkāpuma smagumu, nav nekāda iemesla uzskatīt, ka *Corus* savā atbildē uz PI būtu minējis argumentus, kas būtiski atšķirtos no tiem, kas bija norādīti minētās atbildes 6. sadaļā.

160 Ņemot vērā iepriekš minēto, šis pamats un tādējādi arī prasība atcelt naudas sodu ir noraidāmi.

Par prasību samazināt naudas soda apmēru

Par kļūdu pārkāpuma smaguma novērtējumā

Lietas dalībnieku izvirzītie argumenti

161 *Corus* apgalvo, ka, pat pieņemot, ka tas būtu piedalījies Apstrīdētā lēmuma 1. pantā konstatētajā pārkāpumā, jo tas gatavojās iziet no bezšuvju cauruļu tirgus, komerciālā

situācija, kurā tas atradās, bija pavisam atšķirīga, salīdzinot ar citiem sodītajiem ražotājiem. Komisijai tādējādi esot bijis jāuzskata, ka tā izdarītais pārkāpums bija mazāk smags un tāpēc jāuzliek tam mazāks naudas sods nekā citiem pārkāpuma līdzdalībniekiem.

162 Turklāt *Corus* uzsver, ka tā darbība tradicionāli bija vērsta uz Apvienotās Karalistes tirgu, kas saskaņā ar Komisijas teikto (Apstrīdētā lēmuma 62. apsvērumā), bija tikai "daļēji aizsargāts" un kurā Japānas ražotāji bija būtiski konkurenti. Turklāt *OCTG* bezšuvju caurules, ko *Corus* galvenokārt pārdeva šajā tirgū, bija *premium* caurules ar vītnēm un nevis Apstrīdētā lēmuma 1. pantā minētās standarta caurules ar vītnēm. Saskaņā ar *Corus* apgalvoto Komisijai bija jāņem vērā arī šie faktori, novērtējot tā izdarītā pārkāpuma smagumu.

163 *Corus* turklāt atgādina, ka Komisija uzskatīja, ka pārkāpums, kas konstatēts Apstrīdētā lēmuma 2. pantā, bija saistīts ar to, kas konstatēts tā 1. pantā. Tādējādi iespējamai minētā 2. panta atcelšanai noteikti būtu jāietekmē apgalvotās *Corus* dalības galvenā — 1. pantā konstatētā — pārkāpuma smagums.

164 Komisija norāda, ka tā Apstrīdētā lēmuma 106. un 162. apsvērumā ir skaidri ņēmusi vērā faktu, ka 1. pantā konstatētajam pārkāpumam bija ierobežota ietekme un tāpēc tā samazinājusi naudas soda apmēru. *Corus* argumentam, ka tā dalībai pārkāpumā bija ierobežota ietekme, nav nozīmes šī procesa ietvaros.

165 Turklāt iespējama Apstrīdētā lēmuma 2. panta atcelšana nevar nekādi ietekmēt naudas soda apmēru, jo, kā to atgādina *Corus*, pamatojoties uz šo normu nebija uzlikts atsevišķs naudas sods.

Pirmās instances tiesas vērtējums

166 Vispirms jānorāda, ka, lai gan Komisija Apstrīdētajā lēmumā skaidri neminēja pamatnostādnes, tā tomēr Apstrīdētā lēmuma adresātiem uzlikto naudas sodu apmēru noteica saskaņā ar aprēķina metodi, ko tā bija paredzējusi pamatnostādnēs (skat. šajā sakarā iepriekš 116. punktā minēto spriedumu *Hercules Chemicals*/Komisija, 53. punkts, apstiprināts apelācijā ar Tiesas 1999. gada 8. jūlija spriedumu lietā C-51/92 P *Hercules Chemicals*/Komisija, *Recueil*, I-4235. lpp., un tajā minēto judikatūru).

167 Saskaņā ar Pamatnostādņu naudas soda noteikšanai 1. A. punktu, "novērtējot pārkāpuma smagumu, jāņem vērā tā raksturs, tā faktiskā ietekme uz tirgu gadījumos, kad to iespējams noteikt, un attiecīgā ģeogrāfiskā tirgus apjoms". Taču Apstrīdētā lēmuma 159. apsvērumā Komisija norāda, ka pārkāpuma smaguma noteikšanai tā ņem vērā visus šos kritērijus.

168 Tomēr Apstrīdētā lēmuma 161. apsvērumā Komisija, pamatojot savu secinājumu, ka Apstrīdētā lēmuma 1. pantā minētais pārkāpums bija "sevišķi smags", galvenokārt atsaucās uz visu uzņēmumu nelikumīgo darbību raksturu. Šajā sakarā tā atsaucās uz tirgu sadales vienošanās konkurenci smagi deformējošo raksturu un kaitējumu normālai kopējā tirgus funkcionēšanai un to, ka nelikumīga darbība bija izdarīta tīši, kā arī konkurences ierobežošanai izveidotās sistēmas institucionālo un slepeno dabu. Komisija tajā pašā 161. apsvērumā atsaucās arī uz faktu, ka "četras minētās dalībvalstis pārstāv lielāko daļu no Kopienas bezšuvju *OCTG* [cauruļu] un [projekta vadu] patēriņa un tādējādi veido paplašinātu ģeogrāfisko tirgu".

169 Savukārt Apstrīdētā lēmuma 160. apsvērumā Komisija konstatē, ka "pārkāpuma faktiskā ietekme uz tirgu ir ierobežota", jo abas attiecīgās preces, proti, standarta *OCTG* caurules un projekta vadi veidoja tikai 19 % no Kopienas bezšuvju standarta *OCTG* caurulēm un projekta vadiem un metinātas caurules nākotnē, pateicoties tehnoloģiskam progresam, daļēji varēja aizstāt bezšuvju cauruļu pieprasījumu.

170 Tādējādi Komisija Apstrīdētā lēmuma 162. apsvērumā pēc tam, kad tā šo pārkāpumu bija klasificējusi kā "sevišķi smagu", pamatojoties uz 161. apsvērumā nosauktajiem faktoriem, atsaucās uz Apstrīdētā lēmuma adresātu relatīvi mazajiem attiecīgo preču pārdošanas apjomiem četrās iesaistītajās dalībvalstīs (73 miljoni euro gadā). Šī atsauce uz ietekmētā tirgus apmēru atbilst Apstrīdētā lēmuma 160. apsvērumā minētajam novērtējumam, ka pārkāpuma ietekme uz tirgu bija ierobežota. Tāpēc Komisija nolēma noteikt naudas sodu, kas atspoguļo pārkāpuma smagumu, tikai 10 miljonu euro apmērā. Taču Pamatnostādnes naudas soda noteikšanai principā par šādas kategorijas pārkāpumu paredz naudas sodu "no 20 miljoniem [EUR]". Jāatzīst, ka "sevišķi smagiem" pārkāpumiem parasti piemērojamās minimālās summas, kas noteikta, ņemot verā pārkāpuma smagumu, samazināšana par 50 % atbilstoši atspoguļo šī pārkāpuma ierobežoto ietekmi uz konkrēto tirgu.

171 Visbeidzot, Komisija Apstrīdētā lēmuma 165. apsvērumā konstatēja, ka visi Apstrīdētā lēmuma adresāti bija lieli uzņēmumi un tādējādi pārkāpuma dalībniekiem nebija jānosaka dažāds naudas soda apmērs.

172 Šajā sakarā jānorāda, ka Komisija savu novērtējumu lielā mērā balstīja uz pārkāpuma dabu, uzskatot to par sevišķi smagu. No *Vallourec* dokumentiem, kas jo īpaši minēti Apstrīdētā lēmuma 62., 67., 78. un 80. apsvērumā, izriet, ka starp *Corus* un *Vallourec* bija īpaši cieša sadarbība.

173 Par *Corus* argumentu, ka tas gatavojās iziet no *OCTG* cauruļu un projekta vadu tirgus un ka tādējādi tas no komerciālā viedokļa bija citādā situācijā nekā visi citi Apstrīdētā lēmuma adresāti, vispirms jānorāda, ka subjektīvi motīvi, kuru dēļ uzņēmums izdara pārkāpumu, nav būtiski, objektīvi novērtējot tā smagumu. Tā kā *Corus* neizgāja no attiecīgajiem tirgiem un turpināja aktīvi piedalīties tam pārmestajā pārkāpumā, tam, ka tā darbībai minētajos tirgos bija pagaidu raksturs, nav nozīmes.

174 Jānorāda, ka Komisija Apstrīdētā lēmuma 92. apsvērumā konstatēja, ka *Corus* pārdeva savu vītņu iegriešanas biznesu *Vallourec* 1994. gada 22. februārī un ka tā pārkāpums bija izdarīts no 1990. gada līdz 1994. gada februārim, kas ir norādīts arī minētā lēmuma 1. panta 2. punktā. No Apstrīdētā lēmuma 166. apsvēruma izriet, ka *Corus* tika pārmests pārkāpums, kura ilgums bija četri gadi — no 1990. līdz 1994. gadam — ko apstiprina fakts, ka *Corus* uzliktā naudas soda pamata summa 167. apsvērumā bija noteikta 14 miljonu euro apmērā. Lasot Apstrīdēto lēmumu tā kontekstā jāsecina, ka 1990. gads bija iekļauts, bet 1994. gads izslēgts no aprēķina.

175 Tādējādi šajā lietā, īpaši ņemot vērā iepriekš minēto *Corus* un *Vallourec* ciešo sadarbību, nav iemesla uzskatīt, ka *Corus* prettiesiskā rīcība pēc savas dabas bija mazāk nopietna nekā pārējo uzņēmumu, kas bija pārkāpuma līdzdalībnieki, rīcība. Ar to, ka tika ņemts vērā iepriekšējā punktā aprakstītais īsākais Apstrīdētā lēmuma 1. pantā konstatētā *Corus* pārkāpuma ilgums, pietiek, lai atspoguļotu to, ka tas 1994. gada februārī izgāja no cauruļu ar vītnēm tirgus.

176 Turpinājumā jāatgādina, ka uzņēmumu var saukt pie atbildības par visu aizliegto vienošanos arī tad, ja tas tieši ir piedalījies tikai vienā vai dažos to veidojošos elementos, ja, pirmkārt, tas zināja vai tam noteikti bija jāzina, ka vienošanās, kuras dalībnieks tas bija, sevišķi vairāku gadu gaitā piedaloties regulāri organizētās

sanāksmēs, bija daļa no kopējiem pasākumiem, kas paredzēti, lai deformētu konkurenci, un, otrkārt, ka šie pasākumi ietvēra visus aizliegto vienošanos veidojošos elementus (iepriekš 71. punktā minētais spriedums lietā "PVC II", 773. punkts). Taču, ņemot vērā iepriekš aprakstīto *Corus* un *Vallourec* īpaši ciešo sadarbību (skat. arī Apstrīdētā lēmuma 62., 67., 78. un 80. apsvērumu), ir skaidrs, ka *Corus* bija tieši iesaistīts kopējas stratēģijas izveidē, kas pieņemta Eiropas-Japānas kluba ietvaros, un ka tas visos sīkumos pārzināja sodītajam pārkāpumam pamatā esošo tirgus sadales vienošanos. Tādējādi šajā lietā nav iemesla uzskatīt, ka *Corus* nav atbildīgs par visu aizliegto vienošanos.

177 Par apstākli, saskaņā ar kuru Apvienotās Karalistes ārzonas tirgus, kas bija nozīmīgs *Corus* vietējā tirgus sektors, bija tikai daļēji aizsargāts, no *Vallourec* dokumentiem (skat. Apstrīdētā lēmuma 62., 67., 78. un 80. apsvērumu) un dokumentiem ar nosaukumu "Paziņojums prezidentiem" un "g) Japāņu" dokuments [*"g) Japanese" document*, atrodams Komisijas lietas materiālu 4909. lpp.] (skat. 84. apsvērumu), ko sastādīja *Corus* darbinieki, izriet, ka tie mēģināja cik vien iespējams ierobežot japāņu tirdzniecību šajā tirgū. Šādos apstākļos *Corus* nevar pamatoties uz daļējo aizsardzību, lai apgalvotu, ka tā izdarītais pārkāpums nebija "sevišķi smags". Turklāt tas, ka Apvienotās Karalistes ārzonas tirgus bija daļēji aizsargāts, nekādā veidā neapgāž Komisijas secinājumu, kas minēts Apstrīdētā lēmuma 161. apsvērumā, saskaņā ar kuru skartais ģeogrāfiskais tirgus bija paplašināts tirgus.

178 Par *Corus* argumentu, ka tā dalība pārkāpumā ierobežoti ietekmēja attiecīgos tirgus, jo īpaši tāpēc ka vietējā tirgū tam bija jākonkurē ar japāņiem un tāpēc ka tas galvenokārt pārdeva *premiumOCTG* caurules, nevis standarta *OCTG* caurules, šajā kontekstā vēlreiz jāatgādina, ka Komisija pārkāpuma ierobežoto ietekmi uz tirgu ņēma vērā, nosakot naudas sodu atkarībā no pārkāpuma smaguma — 50 % apmērā no parasti uzliktās minimālās summas "sevišķi smagu" pārkāpumu gadījumos (iepriekš minētais 170. punkts).

179 Neapšaubāmi Pamatnostādņu naudas soda noteikšanai 1. A. punkta sestā daļa (skat. iepriekš minēto 230. punktu) paredz iespēju "atsevišķos gadījumos sabalansēt apmērus, kas noteikti katras [smaguma] pakāpes kategorijas ietvaros, lai ņemtu vērā katra uzņēmuma nelikumīgās darbības specifisko ietekmi un faktiskās sekas attiecībā uz konkurenci". Saskaņā ar minēto apakšpunktu šāda pieeja ir piemērota "īpaši, kur viena veida pārkāpumu izdarījuši uzņēmumi, kuru lielums būtiski atšķiras".

180 Tomēr no Pamatnostādnēs naudas soda noteikšanai izmantotajiem vārdiem "atsevišķos gadījumos" un "īpaši" izriet, ka sabalansēšana atbilstoši uzņēmuma individuālajam lielumam nav sistemātiska aprēķina stadija, ko Komisija ir sev noteikusi, bet gan iespēja piemēroties, ko tā sev patur, gadījumos, kad tas ir vajadzīgs. Šajā kontekstā jāatzīmē, ka saskaņā ar pastāvīgo judikatūru Komisijai ir izvērtēšanas brīvība izlemt, kādus faktorus ņemt un kādus neņemt vērā, nosakot naudas soda apmēru, ko tā gatavojas uzlikt, jo īpaši, ņemot vērā konkrētās lietas apstākļus (šajā sakarā skat. Tiesas 1996. gada 25. marta rīkojumu lietā C-137/95 P *SPO* u.c./Komisija, *Recueil*, I-1611. lpp., 54. punkts, un Tiesas 1997. gada 17. jūlija spriedumu lietā C-219/95 P *Ferriere Nord*/Komisija, *Recueil*, I-4411. lpp., 32. un 33. punkts; iepriekš 131. punktā minēto spriedumu lietās *Limburgse Vinyl Maatschappij* u.c./Komisija, 465. punkts; šajā sakarā skat. arī Pirmās instances tiesas 1998. gada 14. maija spriedumu lietā T-309/94 *KNP BT*/Komisija, *Recueil*, II-1007. lpp., 68. punkts). Ievērojot Pamatnostādņu naudas soda noteikšanai 1. A. punkta sestās daļas noteikumus, kas minēti iepriekš, jāuzskata, ka Komisijai, veicot novērtējumu, bija zināma izvērtēšanas brīvība attiecībā uz iespēju piemērot naudas sodus, ņemot vērā uzņēmumu lielumu.

181 Šajā sakarā jāatceras arī, ka konkurences jomā naudas sodiem ir preventīva funkcija (šajā sakarā skat. Pamatnostādnes naudas soda noteikšanai, 1. A. panta 4. punkts). Tādējādi, ņemot vērā uzņēmumu, kas bija Apstrīdētā lēmuma adresāti, ievērojamo lielumu, kas raksturots Apstrīdētā lēmuma 165. apsvērumā, ja summa, kas noteikta atbilstoši pārkāpuma smagumam, tiktu būtiski vēl vairāk samazināta, naudas sodi varētu zaudēt savu preventīvo nozīmi.

182 Tādējādi jāuzskata, ka Komisija nav pārkāpusi savas novērtēšanas pilnvaras, kas aprakstītas iepriekš 180. punktā, šajā lietā nepiemērojot Pamatnostādņu naudas soda noteikšanai 1. A. punkta sesto daļu.

183 Par *Corus* argumentu, ka iespējamai Apstrīdētā lēmuma 2. panta atcelšanai būtu jāietekmē naudas soda apmērs, kas uzlikts, lai sodītu tā 1. pantā konstatēto pārkāpumu, pietiek norādīt, ka, pamatojoties uz Apstrīdētā lēmuma 2. pantā konstatēto pārkāpumu, nekāds naudas sods nebija uzlikts, un ka Komisija to noteikti neņēma vērā, nosakot naudas sodu, ko tā faktiski uzlika *Corus* (Apstrīdētā lēmuma 164. apsvērums). Tādējādi šim argumentam nav nozīmes.

184 No visa iepriekš minētā izriet, ka šis pamats ir noraidāms.

Par tiesiskās paļāvības principa pārkāpumu

Lietas dalībnieku izvirzītie argumenti

185 *Corus* apgalvo, ka, nesamazinot tam uzlikto naudas sodu, Komisija ir aizskārusi paļāvību, kas bija likumīgi pamatota ar paziņojuma par sadarbību D 2. punktu. Saskaņā ar šo normu uzņēmuma, kas pēc būtības neapstrīd PI minētos faktus, naudas sods ir jasamazina par 10 — 50 % no naudas soda, kas tam tiktu uzlikts, ja tas nesadarbotos. *Corus* arī uzsver, ka Komisija pati paziņojumā par sadarbību ir skaidri atzinusi, ka šis paziņojums var radīt tiesisku paļāvību no uzņēmumu puses. Visbeidzot, tas pēc analoģijas atsaucas uz iepriekš 116. punktā minēto 1991. gada 17. decembra spriedumu lietā *Hercules Chemicals.*

186 Par Komisijas argumentu, saskaņā ar kuru paziņojums par sadarbību neesot varējis radīt *Corus* tiesisku paļāvību, jo šis paziņojums tika publicēts tikai 1996. gadā, pietiekot norādīt, ka PI tam tika adresēts 1999. gadā. Turklāt Komisija Apstrīdētajā lēmumā esot skaidri pamatojusies uz paziņojumu par sadarbību, samazinot *Vallourec* un *Dalmine* uzliktos naudas sodus.

187 *Corus* turpinājumā norāda, ka no judikatūras izriet, ka uzņēmumiem, kuri paziņo, ka tie neapstrīd faktus, ar kuriem Komisija pamato savu apsūdzību, uzliktā naudas soda samazināšanas pamatdoma ir tāda, ka šāds faktu apstiprinājums var kalpot par pierādījumu šo faktu pamatotībai, tādējādi veicinot Komisijas uzdevumu atklāt un novērst konkurences tiesību pārkāpumus (Tiesas 2000. gada 16. novembra spriedums lietā C-279/98 P *Cascades*/Komisija, *Recueil*, I-9693. lpp., 256. punkts).

188 Šajā lietā *Corus* atbildes uz PI 1.5. punktā apgalvoja, ka tas principā būtiski neapstrīd Apstrīdētā lēmuma 1. pantā konstatētā pārkāpuma lietas faktus, neņemot vērā to, ka tas apstrīdēja to, ka pārkāpums bija noticis. *Corus* norāda, ka fakti ir jānošķir no šo faktu juridiskās kvalifikācijas. Tas secina, ka, ja uzņēmums apstrīd minēto juridisko kvalifikāciju, tas nesamazina sadarbības apjomu un noderīgumu, atzīstot pašus faktus. Tas apgalvo, ka citos lēmumos par aizliegtām vienošanām Komisija ir samazinājusi uzņēmumiem uzlikto naudas sodu, arī tad, kad tie ir apstrīdējuši pārkāpumu veidojošo sadarbību vai ir apgalvojuši, ka tie nav piedalījušies šādā sadarbībā [skat. Komisijas 1998. gada 21. janvāra Lēmumu 98/247/EOTK par procedūru, piemērojot EOTK līguma 65. pantu (lieta IV/35.814 — Sakausējuma piemaisījums) (OV L 100, 55. lpp.), 98.-100. apsvērums un Komisijas 1998. gada 21. oktobra Lēmumu 99/60/EK par procedūru, piemērojot EK līguma [81.] pantu (lieta IV/35.691/E-4 — Siltumizolācijas caurules) (OV L 24, 1. lpp.), 180. apsvērums]. *Corus* uzskata, ka tam uzliktais naudas sods bija jāsamazina līdzīgi.

189 Par *Corus* argumentiem attiecībā uz apgalvoto sadarbību Komisija vispirms apstiprina, ka paziņojums par sadarbību tika publicēts tikai 1996. gadā. Tā kā *Corus* Apstrīdētajā lēmumā konstatētos pārkāpumus izdarīja līdz 1994. gada februārim, šis paziņojums nav piemērojams.

190 Otrkārt, *Corus* savā atbildē uz PI, jo īpaši tās 3.15. punktā par Apstrīdētā lēmuma 1. pantā konstatēto pārkāpumu apstrīdēja ne tikai faktu novērtējumu, bet arī pašas nelikumīgās vienošanās noslēgšanas faktu. Tādējādi tas radīja Komisijai pienākumu pierādīt PI minētos apsūdzošos faktus. Līdz ar to *Corus* attieksme neatviegloja Komisijas uzdevumu. Tāpēc sadarbība nebija tāda, kas attaisnotu tam uzliktā naudas soda samazināšanu (Pirmās instances tiesas 1998. gada 14. maija spriedums lietā T-347/94 *Mayr-Melnhof*/Komisija, *Recueil*, II-1751. lpp., 309. punkts un tajā citētā judikatūra, kā arī 332. punkts). Šajā sakarā Pirmās instances tiesa ir skaidri izlēmusi, ka uzņēmumam, kas apstrīd savu dalību jebkāda veida EKL 81. panta 1. punkta pārkāpumā, nav tiesību uz naudas soda samazināšanu, pamatojoties uz sadarbību (Pirmās instances tiesas 1998. gada 14. maija spriedumi lietās T-311/94 *BPB de Eendracht*/Komisija, *Recueil*, II-1129. lpp., 59. punkts; un T-338/94 *Finnboard*/Komisija, *Recueil*, II-1617. lpp., 262. un 363. lpp.).

191 Komisija, ņemot vērā iepriekš minēto, secina, ka *Corus* Pirmās instances tiesā turpina apstrīdēt Apstrīdētajā lēmumā ietvertos faktus. Tādējādi, pat pieņemot, ka *Corus* bija tiesības uz naudas soda summas samazinājumu, pamatojoties uz sadarbību, Komisija uzskata, ka tai jālūdz Pirmās instances tiesa atcelt šo summas samazinājumu un tādējādi palielināt attiecīgo naudas sodu. Tas faktiski būtu tāds gadījums, kad uzņēmums, kura naudas soda summa ir samazināta, pamatojoties uz sadarbību, savā prasībā tomēr apstrīd faktus jeb situācija, kurā šāds lūgums ir attaisnojams saskaņā ar paziņojuma par sadarbību pēdējo teikumu. *Corus* tādējādi šīs procedūras ietvaros ir jānošķir pamati un argumenti, ar kuriem tas apstrīd to, ka pārkāpums ir noticis, un argumentu, kas balstīts uz paziņojumu par sadarbību, jo šie divi tā prasības aspekti nav savienojami.

Pirmās instances tiesas vērtējums

192 Vispirms jānorāda, ka 1996. gadā publicētais paziņojums par sadarbību varēja mudināt *Corus* savā 1999. gada 20. aprīļa atbildē uz PI apliecināt, ka tas "būtiski" (*substantially*) neapstrīdēja faktus, kas attiecās uz Eiropas-Japānas klubu. Tādējādi nekādi apsvērumi par piemērojamību laikā nav pretrunā tam, ka paziņojums par sadarbību varēja šai sabiedrībai radīt tiesisku paļāvību.

193 Par to, vai šajā lietā bija attaisnojams samazināt *Corus* uzlikto naudas sodu, ņemot vērā paziņojumu par sadarbību, kas tādējādi izraisīja tiesiskās paļāvības principa pārkāpumu, vispirms jānorāda, uzņēmumam ir jāveicina Komisijas uzdevums atklāt un sodīt Kopienas konkurences tiesību pārkāpumus (Pirmās instances tiesas 1998. gada 14. maija spriedums lietā T-347/94 *Mayr-Melnhof*/Komisija, *Recueil*, II-1751. lpp., 309. punkts un tajā minētā judikatūra, kā arī 332. punkts). Tādējādi nepietiek ar to, ka uzņēmums vispārīgā veidā apgalvo, ka tas saskaņā ar šo paziņojumu neapstrīd izvirzītos faktus, ja šāds paziņojums Komisijai nevar nekādi noderēt.

194 Šajā lietā Komisija PI jo īpaši apgalvoja, ka Eiropas-Japānas kluba dalībnieki bija noslēguši konkurenci deformējošu vienošanos, kuras mērķis un sekas bija tirgu sadale. *Corus*, apgalvodams, ka tas šajā sakarā neapstrīd faktus, savas atbildes uz PI 1.7. punktā un vēlreiz tās 3.15. punkta otrajā daļā uzsver, ka šīs vienošanās, pieņemot, ka tāda bija noslēgta, konkurenci deformējošā ietekme nebija nozīmīga, kas liek apšaubīt šādas vienošanās jēgu no komerciālā viedokļa un līdz ar to tās pastāvēšanu. Tas Pirmās instances tiesā norāda, ka fakti paši par sevi, kurus tas neapstrīd, ir jānošķir no to juridiskās kvalifikācijas, ko tas apstrīd.

195 Tomēr jākonstatē, ka vienošanās, kuras mērķis ir tirgus sadale, specifiskajā gadījumā, neatkarīgi no tās iespējamām sekām, ar to, ka tiek atzīts, ka fakti atbilst patiesībai, principā pietiek, lai konstatētu divus būtiskos EK 81. panta 1. punkta pārkāpuma elementus, proti, vienošanās noslēgšanas faktu un tās konkurenci deformējošo mērķi.

196 Turklāt jānorāda, ka šajā lietā Komisija PI un Apstrīdētajā lēmumā galvenokārt minēja vienus un tos pašus pierādījumus un ka to lielākā daļa, jo īpaši Verlukas liecības un dažādi *Vallourec* dokumenti attiecās uz Eiropas-Japānas kluba dalībnieku stratēģisko sadarbības sarunu saturu un jo īpaši uz Kopienas tirgiem (skat. jo īpaši PI 56., 60., 63. un 65. punktu un Apstrīdētā lēmuma 62., 67., 73. un 78. apsvērumu).

197 Tādējādi jākonstatē, ka *Corus* savā atbildē uz PI nevar noliegt to, ka tas bija vienošanās dalībnieks un konkurenci deformējošo mērķi, kas veidoja vēlāk Apstrīdētā lēmuma 1. pantā konstatēto pārkāpumu, neapstrīdot faktus par attiecīgajām sarunām un to saturu.

198 No iepriekš minētā izriet, ka tas, ka *Corus* atbildē uz PI apšauba vienošanās pastāvēšanu, šīs lietas apstākļos rada šaubas par tā šajā pašā atbildē izteiktā apgalvojuma par faktu neapstrīdēšanu vērtību, jo tā nozīme ir divdomīga. Šo divdomību pastiprina apstāklis, ka *Corus* savu apgalvojumu ir padarījis nosacītu, apgalvojot, ka tas neapstrīd faktus būtiski (*substantially*), bet konkrēti nepaskaidrojot, uz kuriem faktiem attiecas šis nosacījums.

199 Šādos apstākļos ne Komisija administratīvās procedūras stadijā, ne Pirmās instances tiesa šī procesa ietvaros nevar noteikt, tieši kurus faktus *Corus* atzina un pamatojoties uz kuriem tā sadarbība varēja atvieglot Komisijas uzdevumu. Tādējādi šajā lietā tas, ka *Corus* atzina PI minētos faktus, neattaisno naudas soda apmēra samazināšanu, pamatojoties uz paziņojumu par sadarbību, kā tas ir interpretēts judikatūrā.

200 Ņemot vērā iepriekš minēto, šis pamats ir noraidāms.

Par vienlīdzīgas attieksmes principa pārkāpumu

Lietas dalībnieku izvirzītie argumenti

201 Vispirms *Corus* norāda, ka saskaņā ar pastāvīgo judikatūru vienlīdzīgas attieksmes princips ir pārkāpts tad, ja vienādas situācijas tiek risinātas dažādi vai dažādas situācijas vienādi, ja vien šāda attieksme nav objektīvi attaisnojama (Tiesas 1984. gada 13. decembra spriedums lietā 106/83 *Sermide, Recueil*, 4209. lpp., 28. punkts, un Tiesas 1990. gada 28. jūnija spriedums lietā C-174/89 *Hoche, Recueil*, I-2681. lpp., 25. punkts; tāpat Pirmās instances tiesas 1994. gada 15. marta spriedums lietā T-1000/92 *La Pietra*/Komisija, *Recueil FP*, I-A-83. un II-275. lpp., 50. punkts). Tas piebilst, ka šis princips bieži tiek piemērots saistībā ar naudas soda uzlikšanu (iepriekš 116. punktā minētais Pirmās instances tiesas 1991. gada 17. decembra spriedums lietā *Hercules Chemicals*/Komisija, 295. punkts; Pirmās instances tiesas 1995. gada 6. aprīļa spriedumi lietā T-141/89 *Trefileurope*/Komisija, *Recueil*, II-791. lpp., 185. punkts; T-142/89 *Boël*/Komisija, *Recueil*, II-867. lpp., 128.–135. punkts; T-142/89 *Ferriere Nord*/Komisija, *Recueil*, II-917. lpp., 54.–56. punkts; T-150/89 *Martinelli*/Komisija, *Recueil*, II-1165. lpp., 57.–61. punkts; Pirmās instances tiesas 1996. gada 11. decembra spriedums lietā T-49/95 *Van Megen*

Sports/Komisija, *Recueil*, II-1799. lpp., 56. punkts; iepriekš 190. punktā minētie spriedumi lietā *Finnboard*/Komisija un lietā *Mayr-Melnhof*/Komisija, 334.–336. un 352.–354. punkts).

202 *Corus* uzskata, ka *Vallourec*, kura naudas soda summa tika samazināta par 40 %, atbilstoši tā pienākumam aprobežojās ar atbildēm uz jautājumiem, kurus tam uzdeva Komisijas ierēdņi, veicot pārbaudi tā telpās, ko darīja arī *Corus*. Tas šajā sakarā norāda, ka Verlukas liecības tika sniegtas, atbildot uz jautājumiem, kurus Komisija uzdeva vienīgi *Vallourec*.

203 Turklāt *Dalmine*, kura naudas soda summa tika samazināta par 20 % tikai informēja Komisiju, ka tas neapstrīdēja faktus pēc būtības, neatzīstot, ka tas bija izdarījis pārkāpumu. Tādējādi tā sadarbība bija tāda pati kā *Corus*. Nevienlīdzīgā attieksme pret *Corus*, kam Komisija nesniedz attaisnojumu savā iebildumu rakstā, esot acīmredzama. *Dalmine* esot pat sadarbojies mazāk nekā *Corus*, jo īpaši ciktāl tas sākotnēji atteicās sniegt Komisijai noteiktu tās pieprasītu informāciju un vēlāk, attaisnojot savu atteikšanos atbildēt uz zināmiem jautājumiem, gan savā atbildē uz PI, gan arī prasības ietvaros, ko tas iesniedza par Komisijas lēmumu, kas pieņemts, pamatojoties uz Regulas Nr. 17 11. panta 5. punktu, kas tika noraidīts kā acīmredzami nepieņemams, izmantoja tiesības sevi neapsūdzēt. Turklāt *Dalmine* esot apstrīdējis lēmumu likumību, uz kuru pamata Komisija veica 1994. gada decembra pārbaudes, un līdz ar to — Komisijas iespēju izmantot tajās iegūtos dokumentus (Apstrīdētā lēmuma 118. apsvērums).

204 *Corus* turklāt uzskata, ka no Apstrīdētā lēmuma (174. apsvēruma) izriet, ka Japānas prasītāji vispār nav sadarbojušies ar Komisiju un ka tie administratīvās procedūras laikā ir nolieguši vienošanās faktu, kas atšķir to situāciju no *Corus*. Tāpat kā *Dalmine*, Japānas ražotāji apstrīdēja lēmumu likumību, uz kuru pamata Komisija

veica 1994. gada decembra pārbaudes, un to, ka Komisija izmantoja to gaitā iegūtos dokumentus. No Apstrīdētā lēmuma (174. apsvēruma) izriet, ka arī *Mannesmann* nekad nav skaidri norādījis to, vai tas apstrīd faktus, un tas bija atteicies sniegt informāciju, ko Komisija bija pieprasījusi lēmumā, kas pieņemts, pamatojoties uz Regulas Nr. 17 11. panta 5. punktu. Komisija tādējādi, atteikdamās samazināt tam uzlikto naudas sodu un tāpēc attiekdamās pret *Corus* tāpat kā pret *Mannesmann* un četriem Japānas ražotājiem, esot pārkāpusi vienlīdzīgas attieksmes principu.

205 Komisija atbild, pirmkārt, ka tai piemīt izvērtēšanas brīvība, nosakot naudas soda apmēru, tāpēc vienlīdzīgas attieksmes jēdziens saistībā ar naudas sodu ir jāinterpretē, ņemot vērā šo noteikumu (iepriekš 201. punktā minētais spriedums lietā *Martinelli*/Komisija, 59. punkts). Katrā ziņā minētais princips ir piemērojams tikai vienlīdzīgās situācijās, kas tiek risinātas dažādi (iepriekš 116. punktā minētais 1991. gada 17. decembra spriedums lietā *Hercules Chemicals*/Komisija, 295. punkts).

206 Taču šajā lietā *Corus* un pārējo Apstrīdētā lēmuma adresātu situācijas esot objektīvi atšķirīgas. Pirmkārt, *Vallourec* gan sniedza Komisijai ļoti noderīgas rakstiskas liecības (1996. gada 17. septembra Verlukas liecības; skat. jo īpaši Apstrīdētā lēmuma 53. un 170. apsvērumu), gan neapstrīdēja pēc būtības faktus, ar kuriem Komisija bija pamatojusi PI. Otrkārt, *Dalmine* neapstrīdēja faktus, ar kuriem Komisija pamatoja savu lēmumu (Apstrīdētā lēmuma 172. apsvērums), bez jebkādas divdomības, turpretim *Corus* apšaubīja pašu vienošanās faktu. Katrā ziņā, pat pieņemot, ka Komisija būtu kļūdījusies, samazinot *Vallourec* un *Dalmine* uzliktos naudas sodus, šim argumentam nav nozīmes *Corus* lūguma samazināt naudas soda apmēru ietvaros. Visbeidzot, nav nozīmes tam, ka iemesli, kāpēc *Corus* nevarēja panākt to, ka

tiek samazināts tā naudas sods, atšķirās no tiem, kāpēc *Mannesmann* un Japānas ražotāji nevarēja iegūt šādu samazinājumu, jo *Corus* neatbilda nosacījumiem, kas šajā ziņā bija izvirzīti paziņojumā par sadarbību, neņemot vērā situāciju, kādā atradās citi uzņēmumi.

Pirmās instances tiesas vērtējums

207 Saskaņā ar iedibināto judikatūru Komisija, novērtējot uzņēmumu izrādīto sadarbību, nedrīkst pārkāpt vienlīdzīgas attieksmes principu, Kopienu tiesību vispārīgo principu, kas saskaņā ar pastāvīgo judikatūru tiek pārkāpts tad, kad vienlīdzīgās situācijās tiek izrādīta dažāda attieksme vai atšķirīgās situācijās vienāda attieksme, ja vien šāda rīcība nav objektīvi attaisnojama (Pirmās instances tiesas 2001. gada 13. decembra spriedums apvienotajās lietās T-45/98 un T-47/98 *Krupp Thyssen Stainless* un *Acciai speciali Terni*/Komisija, *Recueil*, II-3757. lpp., 237. punkts un tajā minētā judikatūra).

208 Tāpat jāuzsver, ka, lai tiktu samazināts naudas sods, pamatojoties uz sadarbību, uzņēmumam ir jāveicina Komisijas uzdevums atklāt un sodīt Kopienas konkurences tiesību pārkāpumus (iepriekš 190. punktā minētais spriedums lietā *Mayr-Melnhof*/Komisija, 309. punkts un tajā minētā judikatūra, 332. punkts un iepriekš minētais 193. punkts).

209 Jākonstatē, ka šajā lietā attiecībā uz pēdējo kritēriju starp *Corus* un *Vallourec*, kā arī *Dalmine* situācijām pastāvēja objektīvas un būtiskas atšķirības.

210 Pirmkārt, *Vallourec* ne tikai pēc būtības neapstrīdēja faktus, ar kuriem Komisija pamatoja PI, bet turklāt atšķirībā no *Corus* sniedza rakstiskas liecības, kas Komisijai ļoti noderēja, jo īpaši Verlukas 1996. gada 17. septembra un 14. oktobra liecības (skat. jo īpaši Apstrīdētā lēmuma 60., 62., 72. un 108. apsvērumu).

211 Neviens no *Corus* pārstāvjiem nekad nav sniedzis liecības, kas pierādījuma vērtības un apjoma ziņā būtu salīdzināmas ar Verlukas liecībām. Faktiski *Corus* 1997. gada 31. oktobra atbildei, kas minēta Apstrīdētā lēmuma 66. apsvērumā, ir ierobežots apjoms un pierādījuma vērtība, jo vairāk tāpēc, ka nav skaidrs, vai *Corus* ar Komisijai adresēto 1999. gada 30. marta vēstuli gatavojās to atsaukt procedūrā par bezšuvju caurulēm (skat. šajā sakarā iepriekš 129. punktā minēto spriedumu lietā *JFE Engineering* u.c./Komisija, 305.–308. punkts).

212 Par *Corus* norādīto apstākli, ka Verlukas liecības tika sniegtas atbildē uz jautājumiem, ko Komisija uzdeva tikai *Vallourec*, pietiek norādīt, ka Komisijas pienākums nav izmeklēšanas stadijā visiem uzņēmumiem, ko tā tur aizdomās par dalību pārkāpumā, uzdot vienādus jautājumus. Jākonstatē, ka šāds pienākums kaitētu Komisijas rīcības brīvībai izmeklēšanas ietvaros konkurences jomā un līdz ar to tās efektivitātei.

213 Protams, ja uzņēmumi Komisijai tajā pašā administratīvās procedūras stadijā līdzīgos apstākļos sniedz līdzīgu informāciju par faktiem, kas tiem tiek inkriminēti, to sadarbības pakāpe ir jāuzskata par līdzīgu (skat. iepriekš 207. punktā minēto spriedumu *Krupp Thyssen Stainless* un *Acciai speciali Terni*/Komisija, 243. punkts).

214 Tomēr acīmredzami šis nav tāds gadījums (skat. iepriekš minēto 211. punktu). Tādējādi minētā judikatūra nav piemērojama.

215 Gan šajā lietā, gan lietā T-50/00 *Dalmine*/Komisija, ar ko šī lieta tika apvienota mutvārdu procesa nolūkos, ir skaidrs, ka *Dalmine* neapstrīdēja faktus, uz kuriem Komisija pamatojās Apstrīdētajā lēmumā, atbilstoši atzinumam šajā sakarā, kas minēts tā 172. apsvērumā. Lai gan *Corus* atbildē uz PI paziņoja, ka tas neapstrīd Komisijas apgalvotos faktus par pārkāpumu, kas vēlāk konstatēts Apstrīdētā lēmuma 1. pantā, iepriekš 192.–199. punktā ir norādīts, ka šis atzinums nav pietiekams, lai attaisnotu *Corus* uzliktā naudas soda samazināšanu tā neskaidrā un divdomīgā rakstura dēļ.

216 Tāpēc pietiek konstatēt, ka *Dalmine* attiecībā uz faktu atzīšanu nevar pārmest līdzīgu divdomību, lai secinātu, ka Komisija šajā sakarā nav izrādījusi nevienlīdzīgu attieksmi. Par citiem *Corus* izvirzītajiem apstākļiem, apgalvojot, ka sadarbība no *Dalmine* puses bija vēl mazāka nekā no tā puses, jānorāda, ka šie apstākļi attiecas uz *Dalmine* atteikšanos atbildēt uz lūgumiem sniegt informāciju, kas sākotnēji notika pirms PI nosūtīšanas, un to, ka Komisija nav minējusi, ka *Dalmine* būtu sadarbojusies saistībā ar šo izmeklēšanas aspektu.

217 Kā Komisija pareizi uzskatīja — šie apstākļi neietekmēja ne to, ka *Dalmine* atbildē uz PI bija atzinusi faktus, ne līdz ar to naudas soda summas samazināšanu par 20 %, ko Komisija, pamatojoties uz faktu atzīšanu, bija piešķīrusi *Dalmine* saskaņā ar paziņojumu par sadarbību.

218 Visbeidzot, kā norāda Komisija, nav nozīmes tam, ka iemesli, kāpēc *Corus* naudas sods nevarēja tikt samazināts, atšķīrās no tiem, kas šādu naudas soda samazināšanu liedza *Mannesmann* un Japānas ražotājiem, jo, kā tas atzīts iepriekš, *Corus* neatbilst nosacījumiem, kas šajā sakarā izvirzīti paziņojumā par sadarbību, neņemot vērā situāciju, kādā atradās citi uzņēmumi.

Par naudas soda apmēra aprēķināšanu

219 No iepriekš minētā izriet, ka *Corus* uzliktais naudas sods ir jāsamazina, ņemot vērā to, ka sodītā pārkāpuma ilgums šajā lietā ir trīs, nevis četri gadi.

220 Tā kā naudas soda aprēķināšanas metode, kas paredzēta pamatnostādnēs un ko piemēroja Komisija, šajā lietā nav apstrīdēta, Pirmās instances tiesa, īstenojot neierobežotu jurisdikciju, uzskata, ka šī metode ir jāpielieto, ņemot vērā iepriekšējā punktā izdarīto secinājumu.

221 Tādējādi naudas soda pamata summa ir 10 miljoni EUR, kam pieskaitāmi 10 % par katru no pārkāpuma gadiem, t.i., kopā 30 %, kas kopumā veido summu 13 miljonu EUR apmērā. Pamatojoties uz atbildību mīkstinošiem apstākļiem atbilstoši

Apstrīdētā lēmuma 168. un 169. punktam, šī summa ir jāsamazina par 10 %, nonākot pie galīgās *Corus* naudas soda summas 11,7 miljonu EUR apmērā 12,6 miljonu EUR vietā.

Par prasību piespriest Komisijai atmaksāt naudas sodu vai, pakārtoti, summu, par kuru tas samazināts, ieskaitot procentus

222 Vairākkārt ir atzīts, ka pēc sprieduma par tiesību akta atcelšanu pieņemšanas, kas ir piemērojams *ex tunc* un kas tādējādi ar atpakaļejošu spēku izslēdz atcelto aktu no tiesiskās kārtības (Tiesas 1988. gada 26. aprīļa spriedums apvienotajās lietās 97/86, 99/86, 193/86 un 215/86 *Asteris* u.c./Komisija, *Recueil*, 2181. lpp., 30. punkts; ģenerāladvokāta Ležē secinājumi Tiesas 1996. gada 6. jūnija spriedumam lietā C-127/94 *Ecroyd*, *Recueil*, I-2731., I-2735. lpp., 74. punkts; Pirmās instances tiesas 2001. gada 10. oktobra spriedums lietā *Corus UK*/Komisija, *Recueil*, II-2967. lpp., 50. punkts), atbildētājai iestādei atbilstoši EKL 233. pantam ir jāveic vajadzīgie pasākumi, lai novērstu konstatēto nelikumīgo darbību sekas, kas gadījumā, ja tiesību akts jau ir izpildīts, var būt prasītāja nostādīšana tāda situācijā, kādā tas atradās pirms šī akta pieņemšanas (Tiesas 1971. gada 31. marta spriedums lietā 22/70 Komisija/Padome, *Recueil*, 263. lpp., 60. punkts; Tiesas 1979. gada 6. marta spriedums lietā 92/78 *Simmenthal*/Komisija, *Recueil*, 777. lpp., 32. punkts, un 1987. gada 17. februāra spriedums lietā 21/86 *Samara*/Komisija, *Recueil*, 795. lpp., 7. punkts; Pirmās instances tiesas 1995. gada 14. septembra spriedums apvienotajās lietās T-480/93 un T-483/93 *Antillean Rice Mills* u.c./Komisija, *Recueil*, II-2305. lpp., 59. un 60. punkts, un iepriekš minētais spriedums lietā *Corus UK*/Komisija, 50. punkts).

223 Galvenais no EKL 233. pantā paredzētajiem pasākumiem sprieduma pieņemšanas gadījumā, ar kuru tiek atcelts vai samazināts naudas sods, kas uzņēmumam uzlikts par Līguma konkurences normu pārkāpumu, ir Komisijas pienākums atmaksāt visu vai daļu no attiecīgā uzņēmuma samaksātā naudas soda, ciktāl tas atzīts par

nepamatotu spriedumā, ar kuru akts ir atcelts. Šis pienākums paredz atlīdzināt ne tikai nepamatoti samaksātā naudas soda pamata summu, bet arī procentus par šo summu (iepriekš 222. punktā minētais spriedums lietā *CorusUK*/Komisija, 52. un 53. punkts).

224 Šajā gadījumā nevar pieņemt, ka Komisija nepildīs savu pienākumu, ko tai uzliek šis spriedums un EKL 233. pants.

225 Tādējādi šī procesa ietvaros konkrētā prasība nav jāizskata.

226 Tāpat tā paša iemesla dēļ jākonstatē, ka nav jāizskata *Corus* prasība Pirmās instances tiesai noteikt visus vajadzīgos pasākumus šī sprieduma izpildei.

Par tiesāšanās izdevumiem

227 Atbilstoši Reglamenta 87. panta 3. punktam, ja abiem lietas dalībniekiem spriedums ir daļēji labvēlīgs un daļēji nelabvēlīgs, Pirmās instances tiesa var nolemt, ka tiesāšanās izdevumi ir jāsadala vai ka lietas dalībnieki sedz savus tiesāšanās izdevumus paši. Tā kā spriedums ir daļēji nelabvēlīgs abiem lietas dalībniekiem, jānolemj, ka prasītājs un Komisija sedz savus tiesāšanās izdevumus paši.

Ar šādu pamatojumu

PIRMĀS INSTANCES TIESA

(otrā palāta)

nospriež:

1) **atcelt Komisijas 1999. gada 8. decembra Lēmuma Nr. 2003/382/EK par EK līguma 81. panta piemērošanu (lieta IV/E-1/35.860-B — bezšuvju tērauda caurules) 1. panta 2. punktu daļā tiktāl, ciktāl ar šo pantu tiek konstatēts prasītāja pārkāpums pirms 1991. gada 1. janvāra;**

2) **prasītājam piemērot ar Lēmuma Nr. 2003/382 4. punktu uzlikto naudas sodu EUR 11 700 000 apmērā;**

3) **prasību pārējā daļā noraidīt;**

4) **katrs lietas dalībnieks sedz savus tiesāšanās izdevumus pats.**

Forwood Pirrung Meij

Pasludināts atklātā tiesas sēdē Luksemburgā 2004. gada 8. jūlijā.

Sekretārs

H. Jung

Priekšsēdētājs

J. Pirrung

Satura rādītājs

Fakti un process ..... II - 2332

Process Pirmās instances tiesā ..... II - 2333

Lietas dalībnieku prasījumi ..... II - 2333

Par prasību atcelt Apstrīdētā lēmuma 2. punktu ..... II - 2335

Par to, ka Apstrīdētā lēmuma 2. pantā konstatētais pārkāpums nav noticis ..... II - 2335

Lietas dalībnieku izvirzītie argumenti ..... II - 2335

Pirmās instances tiesas vērtējums ..... II - 2344

Par tiesību uz aizstāvību pārkāpumu, kas radies atšķirīgas PI un Apstrīdētajā lēmumā veiktās pierādījumu analīzes dēļ Apstrīdētā lēmuma 2. pantā konstatētā pārkāpuma pierādīšanai ..... II - 2352

Lietas dalībnieku izvirzītie argumenti ..... II - 2352

Pirmās instances tiesas vērtējums ..... II - 2353

Par prasību atcelt Apstrīdētā lēmuma 1. pantu ..... II - 2355

Par to, kādas sekas Apstrīdētā lēmuma 1. pantā minētā pārkāpuma konstatēšanai ir tam, ka Apstrīdētā lēmuma 2. pantā minētais pārkāpums nav noticis ..... II - 2355

Lietas dalībnieku izvirzītie argumenti ..... II - 2355

Pirmās instances tiesas vērtējums ..... II - 2356

Par kļūdu novērtējumā attiecībā uz Apstrīdētā lēmuma 1. pantā konstatētā pārkāpuma ilgumu ..... II - 2358

Lietas dalībnieku izvirzītie argumenti ..... II - 2358

Pirmās instances tiesas vērtējums ..... II - 2359

Par prasību atcelt naudas sodu ..... II - 2363

Lietas dalībnieku izvirzītie argumenti ..... II - 2363

Pirmās instances tiesas vērtējums ..... II - 2367

Par prasību samazināt naudas soda apmēru ..... II - 2371

Par kļūdu pārkāpuma smaguma novērtējumā ..... II - 2371

Lietas dalībnieku izvirzītie argumenti ..... II - 2371

Pirmās instances tiesas vērtējums ..... II - 2373

Par tiesiskās paļāvības principa pārkāpumu ..... II - 2378

Lietas dalībnieku izvirzītie argumenti ..... II - 2378

Pirmās instances tiesas vērtējums ..... II - 2381

Par vienlīdzīgas attieksmes principa pārkāpumu ..... II - 2383

Lietas dalībnieku izvirzītie argumenti ..... II - 2383

Pirmās instances tiesas vērtējums ..... II - 2386

Par naudas soda apmēra aprēķināšanu ..... II - 2389

Par prasību piespriest Komisijai atmaksāt naudas sodu vai, pakārtoti, summu, par kuru tas samazināts, ieskaitot procentus ..... II - 2390

Par tiesāšanās izdevumiem ..... II - 2391